

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Bevilgninger til samiske formål i statsbudsjettet 2019

Bevilgninger til samiske formål

Staten Norge er etablert på territoriet til to folk, samer og nordmenn. Regjeringen har som mål at samene skal få utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.

Grunnloven § 108 og sameloven er de nasjonale rettsgrunnlagene for samepolitikken. Norge har også en rekke folkerettslige forpliktelser som legger føringer for samepolitikken. Alle departementene har ansvar for å følge opp gjennomføringen av samepolitikken innenfor sin sektor. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har det overordnede samordningsansvaret for statlig samepolitikk og skal arbeide for helhet og sammenheng i politikken, på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer.

I Kommunal- og moderniseringsdepartementets Prop. 1 S (2018–2019) gis det en kort omtale av samepolitiske utfordringer og utviklingstrekk, og det gis en omtale av mål og strategier for departementets arbeid.

Denne publikasjonen gir en kort og samlet framstilling av de ulike departementenes forslag til bevilgninger til samiske formål i 2019.¹

Innhold

Sametinget	3
Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)	4
Utenriksdepartementet (UD)	7
Kunnskapsdepartementet (KD)	9
Kulturdepartementet (KUD)	14
Justisdepartementet (JD)	16
Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)	17
Barne- og likestillingsdepartementet (BLD)	18
Landbruks- og matdepartementet (LMD)	19
Klima- og miljødepartementet (KLD).....	22
Samferdselsdepartementet (SD).....	23

¹ Ved eventuelle avvik mellom de ulike departementenes budsjettproposisjoner og denne informasjonsbrosjyren er budsjettproposisjonene gjeldende.

Oversikt over bevilgninger til samiske formål

(i 1000 kroner)

	Regnskap 2017	Saldert budsjett 2018	Forslag 2019
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	354 118	358 050	551 236
Utenriksdepartementet	715	0	800
Kunnskapsdepartementet	346 412	361 539	302 316
Kulturdepartementet	114 555	117 628	36 535
Justis- og beredskapsdepartementet	400	400	400
Helse- og omsorgsdepartementet	11 700	11 800	6 200
Barne- og likestillingsdepartementet	1 000	1 000	0
Landbruks- og matdepartementet	124 788	126 143	135 707
Klima- og miljødepartementet	10 066	12 061	6 000
Samlet bevilgning	963 754	988 621	1 039 194
Samefolkets fond	5 420	5 566	0
Sum	969 174	994 187	1 039 194

I tillegg er det lagt opp til å benytte anslagsvis 30 mill. kroner over Samferdselsdepartementets budsjett til tiltak for å redusere reinsdyrpåkjørsler i 2019, jf. omtale side 23.

Det er gitt en nærmere presisering av summene som er oppgitt i tabellen under omtalene fra hvert departement i denne publikasjonen. Det blir også gitt tilskudd til samiske formål over tilskuddsposter hvor tilskuddsfordelingen vil skje på et senere tidspunkt. Disse tilskuddene inngår ikke i summene i tabellen, men er beskrevet i de departementsvise omtalene.

Sametinget

Sametinget vil ifølge budsjettforslaget forvalte omlag 497 mill. kroner i 2019. Dette er en økning på cirka 19 mill. kroner (3,9 prosent) fra 2018. Sametingets første hele driftsår var 1990, da hadde Sametinget et budsjett på 31,7 mill. kroner. Det har vært en positiv utvikling av Sametingets budsjett gjennom mange år. Utviklingen er i tråd med myndighetenes målsetting om at Sametinget skal ha større innflytelse og myndighet i saker som er av spesiell interesse for den samiske befolkningen.

Oversikt over bevilgninger til Sametinget

	Regnskap 2017	(i 1000 kroner)	
		Saldert budsjett 2018	Forslag 2019
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	304 167	310 954	497 069
Utenriksdepartementet	715	0	800
Kunnskapsdepartementet	64 116	68 611	0
Kulturdepartementet	81 900	83 700	0
Helse- og omsorgsdepartementet	5 500	5 600	0
Barne- og likestillingsdepartementet	1 000	1 000	0
Klima- og miljødepartementet	5 741	9 516 ¹	6 000 ¹
Samlet bevilgning	463 139	479 381	503 869
Samefolkets fond	5 420	5 566	0
Sum	468 559	484 947	503 869

¹ Over kap. 1429 Riksantikvaren, post 71 *Tilskudd til fredede kulturminner i privat eie* er det øremerket inntil 6 mill. kroner for å styrke oppfølgingen av arbeidet med bevaringen av automatiske fredede samiske kulturminner.

Regjeringen og Sametinget har blitt enige om at det fra 2019 etableres en ny budsjettordning hvor de årlige overføringene til Sametinget i utgangspunktet samles under én post i statsbudsjettet, jf. omtale under kap. 560, post 50. Med den nye ordningen gis Sametinget større handlingsrom til selv å prioritere økonomiske virkemidler mellom ulike tiltak.

Kap. 560, post 50 er en felles budsjettpost som finansierer de sektorområdene som fagdepartementene har et ansvar for å ivareta. Retningslinjer for den nye budsjettordningen, som Kommunal- og moderniseringsdepartementet utarbeider, skal bidra til å håndtere de utfordringene én, samlet post vil kunne skape i ansvarsfordelingen mellom departementene. Et viktig utgangspunkt er at hvert departement fortsatt har ansvaret for samiske saker innenfor sin sektor.

Sametinget har unntak fra bruttobudsjetteringsprinsippet og vil fra 2019 få tildelt hele sin bevilgning over kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv. Med forbehold om budsjettvedtak i Stortinget fordeler Sametinget bevilgningene i årets siste plenums møte. Sametinget fordeler bevilgningene etter egne prioriteringer, men i tråd med Stortingets budsjettvedtak. Rammene for Sametingets økonomiforvaltning fastsettes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i reglement for Sametingets økonomiforvaltning, jf. sameloven § 2-1, tredje ledd. I reglementet har departementet fastsatt at økonomireglementet og bestemmelser om økonomistyring i staten også gjelder for Sametinget.

Sametinget har forvaltningsansvar for en rekke administrative forhold, slik som sametingsvalg, fordeling av økonomiske tilskudd, fastsetting av nærmere bestemte deler av skolens læreplaner, forvaltning av samiske kulturminner etter kulturminneloven og tilhørende forskrifter, og oppnevning av representanter til ulike offentlige organer. Sametinget utøver dessuten myndighet og innflytelse gjennom deltakelse og representasjon i en rekke utvalg, styrer og råd.

For mer om Sametingets virksomhet se www.samediggi.no.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)

(i 1000 kr)

Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2017	Saldert budsjett 2018	Forslag 2019
525	01	Fylkesmannsembetene, Driftsutgifter	26 022	26 022	26 600 ¹
560	50	Samiske formål, Samisk språk, kultur og samfunnsliv	304 167	310 954	497 069 ²
560	50	Sametinget, Samefolkets fond	5 420	5 566	³
560	55	Samiske formål, Samisk høgskole	4 021	5 101	5 223 ⁴
560	51	Samiske formål, Divvun	6 928	7 065	7 234 ⁵
561	72	Samiske formål, Samisk språk, informasjon m.m.	2 690	0	0 ⁶
563	01	Internasjonalt reindriftssenter, Driftsutgifter	6 264	6 255	6 393
563	21	Internasjonalt reindriftssenter, Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	4 026	2 653	2 717 ⁷
2445	31	Statsbygg, Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>			6 000
Sum			359 538	363 616	551 236

¹ Tildelingen finansierer de fem nordligste fylkesmenns oppgaver som regional reindriftsmyndighet.

² Fra 2019 samles de årlige overføringene til Sametinget i hovedsak på én post. Beløpet inkluderer overføringer fra åtte departementer.

³ Bevilgningen under kap. 560, post 54 blir fra 2019 foreslått overført til kap. 560, post 50.

⁴ Bevilgningen under kap. 561, post 50 blir fra 2019 foreslått overført til kap. 560, post 55.

⁵ Bevilgningen under kap. 561, post 51 blir fra 2019 foreslått overført til kap. 560, post 51.

⁶ Bevilgningen under kap. 561, post 72 ble fra 2018 overført til kap. 560, post 50.

⁷ Regnskapstallet inkluderer eksternt finansiering av prosjekter i regi av Internasjonalt reindriftssenter.

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over følgende budsjettkapitler og poster:

Kap.	Post	Benevnelse
500	50	Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Forskningsprogrammer
500	22	Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Forskning, <i>kan overføres</i>
553	63	Grenseregionale Interreg-program, <i>kan nyttes under kap. 553, post 60 og 65</i>

Kap. 525 Fylkesmannsembetene, post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke de fem nordligste fylkesmennenes oppgaver som reindriftsmyndighet.

Kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv

Departementene og Sametinget er enige om en ny budsjettordning fra 2019, og de årlige bevilgningene til Sametinget vil i hovedsak samles på én post. Posten utgjør hovedbevilgningen til Sametinget fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Klima- og miljødepartementet og Utenriksdepartementet.

Det er en samlet økning på posten på 172,5 mill. kroner. Økningen omfatter bevilgninger som er foreslått overført fra følgende kapitler og poster:

Kap.	Post	Departement	Beløp (i 1 000 kroner)
560	54	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	5 727
223	50	Kunnskapsdepartementet	47 870
231	50	Kunnskapsdepartementet	22 650
325	53	Kulturdepartementet	85 700
762	50	Helse- og omsorgsdepartementet	5 592
854	50	Barne- og likestillingsdepartementet	1 000
1429	50	Klima- og miljødepartementet	3 599
118	70	Utenriksdepartementet	385
			172 523

For en nærmere omtale av formålene med bevilgningene fra de ulike departementene viser vi til omtalen under hvert departement i denne publikasjonen.

Det er foreslått en økning over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett på 4 mill. kroner til utgifter i forbindelse med at Røros kommune er innlemmet i forvaltningsområdet for samisk språk. Det er også foreslått en ettårig økning på 1,1 mill. kroner til Sametingets arbeid med det internasjonale urfolksspråkåret.

Samlet foreslår Kommunal- og moderniseringsdepartementet en bevilgning på 497 mill. kroner til Sametinget i 2019.

Kap. 560 Sametinget, post 54 Samefolkets fond

Departementene og Sametinget er enige om en ny budsjettordning for Sametinget fra 2019. På denne bakgrunn er det foreslått at bevilgningen på 5,7 mill. kroner under kap. 560 Sametinget, post 54 Samefolkets fond blir overført til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv.

Kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk høyskole

Samisk høyskole utfører enkelte oppgaver på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Den årlige bevilgningen til Samisk høyskole foreslås flyttet fra kap. 561 Tilskudd til samiske formål, post 50 Samisk høyskole til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk høyskole.

Bevilgningen går til drift av Faglig analysegruppe for samisk statistikk og av ordningen Samiske veivisere. På oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet har Samisk høyskole fungert som sekretariat for Faglig analysegruppe for samisk statistikk og for ordningen Samiske veivisere.

For å supplere foredragene som gjennomføres av de Samiske veiviserne, utarbeides det egne nettsider med informasjon om samisk språk, kultur og samfunnsliv, spesielt rettet mot ungdom. Samisk høyskole utarbeider nå en slik side. Siden vil inkludere materiale fra tidligere Gáldus informasjonsside om urfolks- og menneskerettigheter.

Samlet foreslås det en bevilgning til Samisk høyskole på 5,2 mill. kroner i 2019 til dekning av utgifter til Faglig analysegruppe og Samiske veivisere, herunder en nettside med informasjon om samisk språk, kultur og samfunnsliv spesielt rettet mot ungdom.

Kap. 560 Samiske formål, post 51 Divvun

Den årlige bevilgningen til drift av Divvun foreslås flyttet fra kap. 561 Tilskudd til samiske formål, post 51 Divvun til kap. 560 Samiske formål, post 51 Divvun.

Divvun, som er en egen enhet ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet, utvikler og drifter teknologiske språkverktøy for de samiske språkene. Moderne språkteknologi er en forutsetning for at samiske språk skal kunne overleve som bruksspråk i dagens samfunn.

Departementet foreslår en bevilgning på 7,2 mill. kroner i 2019 til drift av Divvun.

Kap. 563 Internasjonalt reindriftssenter, post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Internasjonalt reindriftssenter i Kautokeino er en faglig selvstendig institusjon som vedtar egne mål og resultatkrav innenfor de rammene som Kommunal- og moderniseringsdepartementet fastsetter. Arbeidet skal være rettet mot næringsutøvere, offentlige myndigheter, forskningsmiljøer og andre fagmiljøer, i tillegg til internasjonale organisasjoner og samarbeidsorganer. Styret er senterets øverste organ.

Departementet foreslår en samlet bevilgning på 9,1 mill. kroner til Internasjonalt reindriftssenter i 2019.

Kap. 2445 Statsbygg, post 31 Igangsetting av ordinære byggeprosesser, kan overføres

Regjeringen foreslår en startbevilgning på 6 mill. kroner til nytt museumsbygg for Saemien Sijte på Snåsa i 2019. Statsbygg vil være byggherre for prosjektet. Kostnadsrammen for nytt

museumsbygg for Saemien Sijte er satt til 115,3 mill. kroner. Det er ventet at bygget vil stå ferdig i andre halvår 2021.

Kap. 500 Kommunal- og moderniseringsdepartementet, post 50 Forskningsprogrammer og 22 Forskning, kan overføres

Programmet Samisk forskning III, som er et løpende program med en ikke-definert tidsperiode, er et faglig bredt grunnforskningsprogram for samiske problemstillinger innenfor humaniora og samfunnsvitenskap. Programmet skal fremme forskning av høy kvalitet, som er relevant for politikkutvikling, forvaltning og for andre aktører i samfunnet. Målet er å få mer kunnskap om kulturuttrykk, samisk identitet og samfunnsbygging, oppvekst og utdanning, språk, klima og miljø, levekår og befolkningsutvikling. Departementets bidrag var 3,3 mill. kroner i 2018. Det er foreslått å sette av 3,415 mill. kroner til Samisk forskning III i 2019.

Kap. 553 Omstillingsdyktige regioner, post 63 Grenseregionale Interreg-program, kan nyttes under kap. 553, post 60 og 65

I 2018 tildelte Kommunal- og moderniseringsdepartementet 10,14 mill. kroner til gjennomføring av Interreg Nord, hvor Sápmi er et delprogram. Tildelingen til Interreg Nord vil bli videreført i 2019 på kap. 533, post 63 Grenseregionale Interreg-program. Troms fylkeskommune har sekretariatsfunksjonen for hele Nord-programmet og Sápmi, men samarbeider med Nord-Trøndelag fylkeskommune om sørsamiske aktiviteter.

Det ble tildelt støtte til 9 prosjekter i 2017 fordelt på følgende prioriterte innsatsområder: Forskning og innovasjon, entreprenørskap, kultur og miljø og felles arbeidsmarked. Et eksempel er prosjektet Visit Arctic Europe hvor reiselivsaktører i de nordligste delene av Norge, Sverige og Finland har gått sammen om å løfte det arktiske reiselivet på Nordkalotten til å bli en attraktiv og bærekraftig helårsdestinasjon.

Resultatene etter tre års samarbeid er oppløftende:

- 38 millioner euro i økte inntekter.
- Mer enn 400 nye årsverk i reiselivsnæringen.
- Utvikling av mer enn 300 nye opplevelsespakker, som til nå har lokket mer enn 33 000 reisende til regionen.
- Utvikling av nye reiselivsverktøy for 18 regionale lufthavner.
- Etablering av nye bussruter og andre transportløsninger for å sikre sømløs tilgang til destinasjonene.
- Mårettet og enhetlig markedsføring i de viktigste markedene i Europa, Asia og Amerika.

Utenriksdepartementet (UD)

(i 1000 kr)

Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2017	Saldert budsjett 2018	Forslag 2019
152	70	Menneskerettigheter ¹	715	0 ²	800
		Sum	715	0	800

¹ Bevilgningen vil fra 2019 bli overført fra kap. 163, post 72 til kap. 152, post 70 på grunn av ny budsjettstruktur.

² Dialog om videreføring av samarbeid i en ny treårsperiode ble utsatt på grunn av arbeidet med en ny budsjettordning for Sametinget. Det er besluttet at tildeling over kap. 163, post.72 Menneskerettigheter skal unntas fra prinsippet om samling av bevilgninger til Sametinget.

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over følgende budsjettkapitler og poster:

Kap.	Post	Benevnelse
115	21/70	Spesielle driftsutgifter og Kultur- og informasjonsformål
116	70	Pliktige bidrag
118	70	Nordområdene, samarbeid med Russland og atomsikkerhet

Kap. 152 Menneskerettigheter, post 70 Menneskerettigheter

Tildelingen skal benyttes til Sametingets arbeid for å fremme urfolks rettigheter i FN og andre internasjonale fora, basert på søknad fra Sametinget. Et viktig mål er å styrke urfolks mulighet til å delta i FN på selvstendig grunnlag, i saker som angår dem. Dette forutsetter mobilisering og alliansebygging på tvers av de ulike urfolksregionene, inkludert aktiv deltagelse fra urfolk i utviklingsland. Alle tilskudd fra denne bevilgningen skal benyttes til å fremme utviklingspolitiske formål, i tråd med OECD/DACs regelverk.

Kap. 115 Norgesfremme, post 21 Spesielle driftsutgifter og post 70 Kultur- og informasjonsspørsmål

Tilskudd som gis under disse postene, skal bidra til å fremme utenrikspolitiske mål og ha verdi for norsk samfunns-, nærings- og kulturliv. Styrking av norsk kulturlivs internasjonale muligheter og kontaktflate, og profilering av Norge som sentral aktør i nordområdene er ledd i dette arbeidet. Sentralt i denne satsingen står også urfolksprosjekter.

De siste årene er det tildelt mellom 1 og 1,5 mill. kroner til prosjekter for å styrke norske samers internasjonale kulturkontakter til andre urfolksgrupper over disse postene. Sentrale samarbeidspartnere for Utenriksdepartementet når det gjelder samiske miljøers internasjonale kultursamarbeid finansiert under denne posten, er blant andre Riddu Riddu-festivalen.

Kap. 116 Internasjonale organisasjoner, post 70 Pliktige bidrag

Nordisk ministerråd tildelte 3,949 mill. danske kroner i støtte til det samiske samarbeidet på kulturområdet i 2018. Midlene fordeles mellom Samerådet og Samisk kunstnerråd, og går i hovedsak til samisk kulturstøtte med målsetting om nordisk nytte, og i mindre grad til administrative driftskostnader. På utdanningsområdet tildelte Nordisk ministerråd 1,726 mill. danske kroner i 2018. Midlene overføres og disponeres av styret for Samisk høyskole. Støtten til kultur- og utdanningsområdet forventes videreført i 2019.

Norges pliktige bidrag til Nordisk ministerråd blir bevilget under kap. 116 Deltaking i internasjonale organisasjoner, post 70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner.

Kap. 118 Nordområdetiltak mv., post 70 Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland

Prosjektsamarbeidet med Russland

Denne bevilgningen benyttes til å støtte prosjekter innen en rekke prioriterte områder. Støtte til folk-til-folk-prosjekter innenfor norsk og russisk del av Barentsregionen, som

involverer samer og andre urfolk, er et av de prioriterte områdene. Støtte til denne type formål forvaltes av Barentssekretariatet.

Fra 2017 ble urfolkssamarbeidet styrket ved at det ble ansatt en urfolksrådgiver hos Barentssekretariatet. I første halvdel av 2018 ble det gitt tilskudd på 2,4 mill. kroner til ti samarbeidsprosjekter mellom norske, russiske og andre lands urfolk. Høsten 2018 antas det at bare tre til fem prosjekter vil bli støttet som følge av overgang mellom avtaleperioder. I løpet av 2019 forventes det at antall prosjekter vil gå opp tilnærmet lik nivået for 2017, med rundt 20 prosjekter i året og om lag 5 mill. kroner i støtte.

Arktis 2030

Målet med ordningen er å fremme norske interesser og Norges posisjon som en ansvarlig aktør i nord. Midlene skal bidra til at Norge kan være ledende på kunnskap, være den fremste forvalter av miljøet og naturressursene i nordområdene, og bidra til næringsutvikling. Arktis 2030 skal i tillegg støtte opp under norsk engasjement og rolle i Antarktis, og utnytte styrken i at Norge har kompetanse i begge polområdene.

Tilskudd under posten omfatter også støtte til urfolkrepresentanters deltakelse i internasjonalt samarbeid i nordområdene. Midlene nyttes da i første rekke til dekning av reiseutgifter for deltakelse i Arktisk råd og Barentsrådet. I 2015 ble en ny 3-årig rammeavtale med Sametinget undertegnet, og det ble planlagt en årlig støtte på 385 000 kroner per år til dette formålet. Det siste beløpet under avtalen ble utbetalt til Sametinget i 2017.

Departementene og Sametinget er enige om en ny budsjettordning fra 2019, og de årlige bevilgningene til Sametinget vil i hovedsak samles på én post. Det er derfor foreslått å rammeoverføre andelen som bevilges under 02-området av Utenriksdepartementets tilskudd til Sametinget til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett. Dette utgjør 0,39 mill. kroner i 2018 under kap. 118, post 70 Nordområdene, samarbeid med Russland og atomsikkerhet – Arktis 2030. Midlene skal benyttes til å styrke urfolks deltakelse i Arktisk råd og internasjonalt samarbeid i nordområdene der urfolks interesser er særlig berørt.

Samerådet og Utenriksdepartementet inngikk i 2017 en ny avtale for perioden 2017-2019 for å dekke utgifter i forbindelse med Samerådets deltakelse i Arktisk råd. I 2017 ble det utbetalt 1,4 mill. kroner under avtalen og i 2018 0,5 mill. kroner.

Som en oppfølging av forprosjektet om utvikling av etiske retningslinjer for økonomisk aktivitet i urfolksområder, ble Árran lulesamisk senter i 2013 tildelt 7,3 mill. kroner i tilskudd for perioden 2013-2016 til prosjektet «Indigenous People and Resource Extraction: Evaluating Ethical Guidelines». Avtalen ble forlenget til 2017, og en siste utbetaling under avtalen ble utbetalt i 2017.

Senter for samiske studier ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet ble for perioden 2013-2016 tildelt 8,7 mill. kroner i tilskudd til prosjektet «Brennpunkt nord. Nettverk, urfolksinstitusjoner og kunnskapsproduksjon». Prosjektet er knyttet til det flerfaglige urfolksprogrammet Master of Indigenous Peoples. Det skal i tillegg forskes på den internasjonale urfolksbevegelsen i tid og rom. Om lag 1 mill. kroner ble utbetalt for 2016, mens det er planlagt utbetaling på 1,5 mill. kroner i 2017. Avtalen er forlenget til 2019.

Kunnskapsdepartementet (KD)

(i 1000 kr)

Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2017	Saldert	Forslag 2019
				budsjett 2018	
222	01/45	Statens grunn- og videregående skoler og fjernundervisningstjenester	112 454	108 076	110 526
223	50	Sametinget, Tilskudd til Sametinget	42 551	46 599	0 ¹
225	62	Tilskudd til de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv	24 321	0	0 ²
225	63	Tilskudd til samisk grunnopplæring, <i>kan overføres</i>	55 869	67 349	71 038
225	74	Tiltak i grunnopplæringen, Prosjekttilskudd	0	1 000	1 000 ³
227	63	Tilskudd til særskilte skoler, Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner		24 953	25 652 ⁴
231	50	Barnehager, Tilskudd til samiske barnehagetilbud	21 565	22 012	0 ¹
260	50	Universitet og høyskoler, Statlige universitet og høyskoler	83 900	90 700	93 300
281	01	Felles tiltak for universitet og høyskoler, Driftsutgifter	862	0	0
281	50	Felles tiltak for universiteter og høyskoler, Norges forskningsråd	4 100	0	0
281	78	Felles tiltak for universiteter og høyskoler, Tilskudd til Universitets- og høyskolerådet	500	500	500
2410	73	Statens lånekasse for utdanning, Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	290	350	300
Sum			346 412	361 539	302 316

¹ Fra 2019 er midlene foreslått rammeoverført til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv, under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

² Tilskuddet til sameskolene i Snåsa og Målselv er fra 2018 flyttet til kap. 227 Tilskudd til særskilte skoler, post 63 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner.

³ Beløpet gjelder den delen av bevilgningen på posten som er øremerket samiske organisasjoner som arbeider mot mobbing, jf. Innst. 12 S (2017-2018).

⁴ Beløpet gjelder den delen av bevilgningen på posten som er foreslått bevilget til sameskolene i Snåsa og Målselv. For samlet bevilgning på posten se Kunnskapsdepartementets Prop. 1 S (2018-2019).

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over disse kapitlene og postene:

Kap.	Post	Benevnelse
254	70	Tilskudd til voksenopplæring, Tilskudd til studieforbund
260 ¹	50	Universitet og høyskoler
285	52	Norges forskningsråd, Forskningsformål

¹ Gjelder bevilgninger til andre universiteter og høyskoler enn Samisk høyskole, som får midler til samiske tiltak i sin årlige ramme.

Kap. 222 Statlige videregående skoler og fjernundervisningstjenester, post 01 Driftsutgifter og post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*

Målet med denne bevilgningen er å opprettholde og videreutvikle samisk identitet, språk og kultur.

Bevilgningen dekker drift av Samisk videregående skole i Karasjok, Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino og Sørsamisk kunnskapspark (tidligere Sameskolen for Midt-Norge) i Hattfjelldal. Opplæringen ved Sørsamisk kunnskapspark og de videregående skolene følger Kunnskapsløftet – Samisk. Bevilgningen dekker også lønn etter rettsvilkårsavtalen for personale ved nedlagte statlige skoler og ventelønn for personale fra avviklede statsinternat i Finnmark.

Samlet foreslår Kunnskapsdepartementet bevilgninger på 108,4 mill. kroner under kap. 222 i 2019.

Statsbygg har på oppdrag fra Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet utredet et alternativ med samlokalisering av nye lokaler for Beaivváš samisk nasjonalteater og Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino. Regjeringen vil legge til grunn den samlokaliserte løsningen i det videre arbeidet med nye lokaler for teateret og skolen. Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet vil sette i gang en avklaringsfase for forprosjekt av et samlokalisert bygg.

Kap. 223 Sametinget, post 50 Tilskudd til Sametinget

Tilskuddet har finansiert utdanningsformål i Sametinget, inkludert utvikling og produksjon av ordinære og tilrettelagte læremiddel på samiske språk, arbeid med samiske læreplaner og råd og rettleiding om samisk opplæring.

I 2017 var tilskuddet på 42,6 mill. kroner. Sametingets hovedmål for grunnsopplæringen er at den samiske befolkningen har den rette kunnskapen, kompetansen og ferdigheten for å bevare og utvikle det samiske samfunnet. For å nå dette målet har Sametinget blant annet arbeidet for samiske elevers rett til samiskopplæring og skolens innhold og verdigrunnlag. Sametinget gir også informasjon og veiledning til elever, foreldre og skoleeiere som har spørsmål om grunnsopplæringen. Henvendelsene, som øker i omfang, er i hovedsak knyttet til tilbud om samisk opplæring.

Det er stadig mangel på samiske lærere og læremidler på nordsamisk, sørsamisk og lulesamisk. Særlig vanskelig har det vært å utvikle lulesamiske læremidler. Dette skyldes stor mangel på forfattere, korrekturlesere og oversettere. Sametinget gir informasjon om samiske læremidler gjennom læremiddelsentralen i Sametinget og læremiddelportalen Ovttas.no.

For 2018 var bevilgningen over denne posten 46,6 mill. kroner. Sametinget og regjeringen er blitt enige om at det fra 2019-budsjettet blir etablert en ordning der overføringene til Sametinget over statsbudsjettet i utgangspunktet blir samlet på én felles budsjettpost. Kunnskapsdepartementet foreslår derfor å rammeoverføre 47,9 mill. kroner fra kap. 223 post 50 til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

Kap. 225 Tiltak i grunnsopplæringen, post 62 Tilskudd til de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv

I 2017 var bevilgningen på 24,3 mill. kroner. Sameskolen i Snåsa hadde 22 elever høsten 2017, mot 17 elever året før. I tillegg fikk fem elever ved Snåsa ungdomsskole undervisning ved sameskolen. Sju elever fikk fjernundervisning, samme som året før. Sameskolen i Målselv hadde 24 elever høsten 2017, mot 17 elever året før. I tillegg fikk sju elever fjernundervisning, uendret fra året før.

Tilskuddet ble flyttet fra kap. 225, post 62 til kap. 227, post 63 i 2018-budsjettet. For bevilgning tildelt i 2018 og foreslått bevilgning 2019, se omtale under kap. 227, post 63.

Kap. 225 Tiltak i grunnsopplæringen, post 63 Tilskudd til samisk i grunnsopplæringen, kan overføres

Tilskuddet skal bidra med finansiering til kommuner, fylkeskommuner og frittstående skoler som tilbyr samiskopplæring i samsvar med § 6-2 og § 6-3 i opplæringsloven, og til at lærere får økt kompetanse i samiske språk.

Under posten er det tre tilskuddsordninger: En for samiskopplæring i grunnskolen, en for samiskopplæring i den videregående opplæringen og en ordning med studiepermisjoner for videreutdanning i samisk for lærere i hele grunnsopplæringen.

2017 var tilskuddet 55,9 mill. kroner. I saldert budsjett for 2018 er tilskuddet 67,3 mill. kroner. Kunnskapsdepartementet foreslår en bevilgning på 71 mill. kroner på posten i 2019. Det er anslått en reell økning på 1,8 mill. kroner fra saldert budsjett i 2018.

Kap. 225 Tiltak i grunnsopplæringen, post 74 Prosjekttilskudd

Formålet med ordningen er å stimulere organisasjoner til å sette i verk prosjekter som på ulike måter kan bidra til å nå sektormålene for grunnsopplæringen.

Innenfor bevilgningen er det øremerket 1 mill. kroner til samiske organisasjoner som arbeider mot mobbing, jf. merknad i Innst. 12 S (2017–2018).

Kap. 227 Tilskudd til særskilte skoler, post 63 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner

Tilskudd til de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv

Målet med tilskuddsordningen er å bidra til å opprettholde og utvikle samisk identitet, språk og kultur.

Tilskuddet finansierer drift av de kommunale sameskolene i Snåsa, som gir opplæring på sørsamisk, og i Målselv, som gir opplæring på nordsamisk, med tilhørende internat. Skolene har hele landet som opptaksområde, og opplæringen følger Kunnskapsløftet – Samisk.

For bevilgning i 2017, se omtale under kap. 225 post 62. For 2018 er bevilgningen 25 mill. kroner. For 2019 foreslår Kunnskapsdepartementet en bevilgning på 25,7 mill. kroner.

Kap. 231 Barnehager, post 50 Tilskudd til samiske barnehagetilbud

Sametinget forvalter tilskuddet til samiske barnehager, barnehager med samiske avdelinger og barnehager med tilbud om samisk språkopplæring. Tilskuddet kan også benyttes til utviklingsarbeid og -prosjekter i barnehagene. Sametinget og Kunnskapsdepartementet har faste samarbeidsmøter på administrativt nivå og konsultasjoner etter behov og nærmere avtale.

I 2017 mottok Sametinget 21,6 mill. kroner i tilskudd til samiske barnehagetilbud, Oversikt fra Sametinget viser at det i 2017 gikk 846 barn i barnehager med et samisk tilbud, mot 758 i 2016. Av disse gikk 623 barn i samiske barnehager, 93 i barnehager med samisk avdeling og 130 barn i barnehager med tilbud om språkopplæring i samisk. Av de 846 barna hadde 788 barn nordsamisk bakgrunn mot 708 i 2016, 24 barn hadde lulesamisk bakgrunn mot 19 i 2016, og 34 barn hadde sørsamisk bakgrunn mot 31 i 2016.

I 2017 var det registrert 23 samiske barnehager og åtte barnehager med samisk avdeling, samme som i 2016. Det var registrert 32 barnehager med samisk språkopplæringstilbud i 2017, mot 26 i 2016. De sistnevnte barnehagene ligger i åtte fylker: Finnmark, Troms, Nordland, Trøndelag, Rogaland, Oppland, Oslo og Akershus.

I 2018 var bevilgningen over denne posten 22,0 mill. kroner. Sametinget og regjeringen er blitt enige om at det fra 2019-budsjettet blir etablert en budsjettordning der overføringene til Sametinget over statsbudsjettet i utgangspunktet blir samlet på én felles budsjettpost. Kunnskapsdepartementet foreslår derfor å rammeoverføre 22,7 mill. kroner fra kap. 231, post 50 til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv, under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

Kap 254 Tilskudd til voksenopplæring, post 70 Tilskudd til studieforbund

Tilskuddet bidrar til at godkjente studieforbund kan tilby fleksibel og brukertilpasset opplæring for voksne. Deler av tilskuddet går til samiske studieforbund. En mindre del går til refusjon av kostnader knyttet til opplæring av voksne i samisk språk på grunnskolenivå gjennomført av godkjente studieforbund. Størrelsen på disse tilskuddene beregnes ut fra aktiviteten foregående år.

Kunnskapsdepartementet foreslår at den samlede bevilgningen over kap. 254, post 70 i 2019 blir 214,5 mill. kroner.

Kap. 260 Universitet og høyskoler, post 50 Statlige universitet og høyskoler

For universiteter og høyskoler som får bevilgning fra Kunnskapsdepartementet over kap. 260 gjelder følgende mål:

- høy kvalitet i utdanning og forskning

- forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling
- god tilgang til utdanning, effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem.

I 2017 ble det bevilget 83,9 mill. kroner over kap. 260 post 50 til Samisk høyskole. Skolen hadde totalt 270 registrerte studenter i 2017, som er en økning på 82 fra året før. Høyskolen tilbyr blant annet fag som journalistikk, lærerutdanninger, samiske språk, reindrift og urfolkskunnskap. Felles for alle fagene er at de er basert på samisk kultur og tradisjonskunnskap.

I 2018 bevilget Stortinget 90,7 mill. kroner over kap. 260 post 50 til Samisk høyskole. Senter for Samisk i opplæringa ble fra og med 1. januar 2018 Nasjonalt senter for samisk i opplæringa. Som følge av denne endringen ble rammebevilgningen til Samisk høyskole økt med 2,4 mill. kroner. Det ble videre bevilget 2 mill. kroner til den samiske læremiddelportalen Ovttas, som driftes av Nasjonalt senter for samisk i opplæringa. Midlene ble tidligere bevilget over kap. 226 post 21.

Kunnskapsdepartementet foreslår en tildeling på 93,3 mill. kroner til Samisk høyskole i 2019.

Kap. 281 Felles tiltak for universiteter og høyskoler, post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter midler til ulike tiltak og prosjekter som skal bidra til kvalitetsutvikling, samordning og andre fellestiltak på prioriterte områder for å nå de fire målene for politikkområde for høyere utdanning og forskning.

I 2017 ble det bevilget 862 000 kroner til utvikling og drift av partnerskap i grunnskoleutdanningen ved Samisk høyskole.

Kap. 281 Felles tiltak for universiteter og høyskoler, post 50 Tilskudd til Norges forskningsråd

Forskningsrådet tildelte 4,12 mill. kroner i 2017 til et strategisk høyskoleprosjekt (*Rapid change – challenges or opportunities for sustainable reindeer husbandry (Rievdan)*) til Samisk høyskole.

Kap. 281 Felles tiltak for universiteter og høyskoler, post 78 Tilskudd til Universitets- og høyskolerådet

Ansvar for fagstrategisk organ for samiske høyere utdanning og forskning er en varig oppgave som ble lagt til Universitets- og høyskolerådet i 2016. Det er foreslått å videreføre bevilgning på 0,5 mill. kroner til formålet i 2019.

Kap. 285 Norges forskningsråd, post 52 Langsiktig grunnleggende forskning

Norges forskningsråd har et delansvar for finansiering av samisk forskning. Midler til samisk forskning over kap. 285, post 52 går hovedsakelig til *Program for samisk forskning*. Programmet har et budsjett på 13,93 mill. kroner i 2018. Av disse kommer 10,6 mill. kroner fra Kunnskapsdepartementet og 3,33 mill. kroner fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Program for samisk forskning II løp i perioden 2007 til juni 2017. Programmet fokuserte på sentrale utfordringer for samisk forskning, herunder rekruttering og styrking av samisk som vitenskapsspråk. Programmet la også vekt på kulturell og språklig variasjon i det samiske samfunnet, på internasjonalt samarbeid og på formidling av forskningen. Programmet fikk god respons på utlysningene, sett i forhold til budsjettet, og det har blitt satt i gang gode prosjekter innenfor programmets bredde.

I 2017 gikk programmet over til å bli definert som løpende, og samtidig gikk det over i en ny programfase – *Program for samisk forskning III*. En ny programplan ble vedtatt i juni 2017 som skal gjelde for den neste 10-årsperioden. Høsten 2017 ble det også oppnevnt et nytt programstyre. *Program for samisk forskning III* er, som det forrige programmet, et faglig bredt grunnforskningsprogram for samiske problemstillinger innenfor humaniora og samfunnsvitenskap. I tillegg er det åpent for naturvitenskapelig forskning innenfor klima og miljø som har en direkte tilknytning til humaniora og samfunnsvitenskap. Hovedmålet for programmet er å bidra til å ivareta Norges særlige ansvar for å utvikle ny forskningsbasert kunnskap for at den samiske folkegruppen skal kunne sikre og utvikle språket, kulturen og samfunnslivet sitt.

Program for samisk forskning III hadde sin første utlysning våren 2018 med søknadsfrist 25. april. Det ble lyst ut 22 mill. kroner til forskningsprosjekter og arrangementsstøtte. Utlysningen fikk god respons – Forskningsrådet mottok 27 søknader med et samlet søknadsbeløp på ca. 121 mill. kroner. Søknadsvedtak fattes av programstyret i oktober 2018, på grunnlag av fagekspertvurderinger.

I 2017 ga *Program for samisk forskning* støtte til syv prosjekter, relatert til en utlysning med søknadsfrist i november 2016. 6,83 mill. kroner gikk til et forskningsprosjekt som ser på hvordan samfunnsmessige kontekster og diskurser har påvirket samisk forskning og hvordan dette igjen påvirker samene, 7 mill. kroner gikk til et prosjekt som undersøker hvordan dualiteten av å være urfolk og nasjonsborgere reflekteres innenfor utdanning, 3,2 mill. kroner gikk til en undersøkelse av likheter og forskjeller når det gjelder suicidal adferd og selvsikring blant samisk ungdom og inuitter på Grønland, og 6,19 mill. kroner gikk til et forskerprosjekt som skal frambringe kunnskap om utenfor- og innenforposisjoner i den moderne samfunnsbyggingen i Norge og Sverige. Det ble også bevilget 3,48 mill. kroner til et postdoktorstipend for å se på muligheter og utfordringer i bruken av tradisjonell kunnskap om reinsdyrhold når det gjelder miljøstyring. Videre ble to søknader om arrangementsstøtte innvilget med 250 000 kroner hver. Det ene gikk til en sluttkonferanse om fotografi innenfor samisk kultur, mens det andre gikk til en konferanse som skal bidra til videreutvikling av en samisk kulturbasert matematikkundervisning.

Program for samisk forskning planlegger å avholde en søkerkonferanse i 2019 for å heve kvaliteten på søknadene som kommer inn til programmet. Videre er det satt av ca. 22 mill. kroner i programmet til en ny samisk-utlysning med søknadsfrist i april 2019.

I 2017 tildelte Forskningsrådet i tillegg, under *FriHumSam-ordningen*, 0,72 mill. kroner til et prosjekt som ser på språklæring hos nordsamiske barn, 0,09 mill. kroner til en offentlig PhD som ser på tilbakeføring av samisk kulturarv, samt 0,48 mill. kroner til et *SAMKUL*-prosjekt som ser på hvordan vitenskapelig kunnskap og forskning på samisk historie er påvirket av sosiale og kulturelle forestillinger om rase og opphav.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 73 Avskrivninger, overslagsbevilgning
Avskrivningene på posten omfatter ulike avskrivningsordninger i Lånekassen. Studenter som har kombinasjonen grunnskolelærerutdanning, praktisk-pedagogisk utdanning eller førskolelærerutdanning og samisk språk, får ettergitt lån i Statens lånekasse for utdanning med inntil 50 000 kroner. I 2017 var det syv personer som fikk ettergitt tilsammen 290 000 kroner.

For 2018 foreslår Kunnskapsdepartementet en bevilgning til samiske formål på posten på 300 000 kroner.

Kulturdepartementet (KUD)

(i 1000 kr)

Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2017	Saldert budsjett 2018	Forslag 2019
320	55	Norsk Kulturråd, Norsk kulturfond			2 000
321	75	Kunstnerøkonomi, Visningsvederlag	615	688	1
325	53	Allmenne kulturformål, Sametinget	81 900	83 700	0 ²
334	78	Film og medieformål, Ymse faste tiltak, Internasjonalt Samisk filminstitutt (ISFI)	4 540	5 140	5 765
335	75	Mediestøtte, Tilskudd til samiske aviser	27 500	28 100	28 770
		Sum	114 555	117 628	36 535

¹ Størrelsen på vederlaget fastsettes etter at rammen for lønnsoppgjøret i staten for 2019 er kjent.

² Fra 2019 er midlene foreslått rammeoverført til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv, under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over følgende budsjettkapitler:

Kap.	Post	Benevnelse
325	72	Allmenne kulturformål, Kultursamarbeid i nordområdene
329	01	Arkivformål, Driftsutgifter
340	70	Den norske kirke, Rammetilskudd til Den norske kirke

Videre forvalter flere mottakere av tilskudd/bevilgning fra Kulturdepartementet oppgaver og aktiviteter rettet mot samisk kunst og kultur. Det gjelder for eksempel Nasjonalbiblioteket, museene i det nasjonale museumsnettverket, og Norsk kulturråd. I 2019 kan nevnes at Norsk kulturfond, kap. 320, post 55, er styrket med 2 mill. kroner for å etablere ny ordning for oversettelse av samisk litteratur til norsk og for å øke formidlingen av samisk litteratur.

Kap. 320 Norsk kulturråd, post 55 Norsk kulturfond

For å etablere en ny ordning for oversettelse av samisk litteratur til norsk og øke formidlingen av samisk litteratur, foreslås bevilgningen økt med 2 mill. kroner. Formålet med tildelingen er å bidra til at litteratur skrevet på samisk blir synlig og språklig tilgjengelig for hele befolkningen. Slike tiltak må sees i sammenheng med Sametingets støtte til litteratur, og konsentrere seg om hvordan samisk litteratur kan formidles på norsk. Gjennom tiltaket kan det være aktuelt både med en form for oversettelsesstøtte og et økt fokus på formidling av samiske forfattere på litteraturfestivaler og andre arrangementer over hele landet.

Kap. 321 Kunstnerøkonomi, post 75 Visningsvederlag

Vederlaget gjelder visning av samisk visuell kunst i offentlige eller offentlig støttede institusjoners eie, og forvaltes av Samiske Kunstneres og Forfatteres Vederlagsfond. Ordningen er regulert i lov 28. mai 1993 nr. 52 om vederlag for visning av billedkunst og kunsthåndverk mv. Størrelsen på vederlaget fastsettes etter at rammen for lønnsoppgjøret i staten for 2019 er kjent.

Kap. 325 Allmenne kulturformål, post 53 Sametinget

Formålet med tildelingen er å legge til rette for et levende og mangfoldig samisk kunst- og kulturliv av god kvalitet, som er tilgjengelig for alle.

Regjeringen og Sametinget er blitt enige om at det fra 2019-budsjettet etableres en budsjettordning der overføringene til Sametinget over statsbudsjettet i utgangspunktet samles på én budsjettpost under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett. Kulturdepartementet foreslår på denne bakgrunn at post 53 avvikles fra 2019, og at 85,7 mill. kroner rammeoverføres Kommunal- og moderniseringsdepartementets kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv.

Kap. 334 Film- og medieformål, post 78 Ymse faste tiltak

Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI) har nasjonal status. Tilskuddet til ISFI blir foretatt på et særskilt grunnlag og ikke ut fra de samme kriteriene som midler til regionale

filmvirksomheter. Det foreslås en økning på 0,6 mill. kroner til ISFI i 2019. Økningen kan brukes både til drift av ISFI og bevilgninger til samiske audiovisuelle produksjoner. Formålet er å sikre ISFI en bedre driftssituasjon, slik at de kan videreføre og styrke satsingen på produksjon og formidling av samiske audiovisuelle produksjoner.

Kap. 335 Mediestøtte, post 75 Tilskudd til samiske aviser

Under denne posten gis det tilskudd til produksjon av samiske aviser og tilskudd til produksjon av avissider på lulesamisk og sørsamisk. Ordningen er regulert i forskrift fastsatt av Kulturdepartementet, og midlene fordeles av Medietilsynet.

Kap. 325 Allmenne kulturformål, post 72 Kultursamarbeid i nordområdene

I det norsk-russiske kultursamarbeidet etableres treårige samarbeidsprogrammer med sikte på utvikling av det norsk-russiske kultursamarbeidet. Departementet gir treårig prosjektstøtte til utviklingsarbeid innenfor ulike deler av kulturfeltet, herunder til samisk kultur og urfolkskultur.

Kap. 329 Arkivformål, post 01 Driftsutgifter

Drift av Samisk arkiv dekkes innenfor de årlige bevilgningene til Arkivverket over statsbudsjettets kap. 329, post 01.

Kap. 340 Den norske kirke, post 70 Rammetilskudd til Den norske kirke

Rammetilskuddet til Den norske kirke nyttes blant annet til finansiering av Samisk kirkeråd, som samordner kirkens innsats blant de samiske befolkningsgruppene og arbeider for å bedre folks kjennskap til samisk kirkeliv. I tilskuddet inngår utgifter til kirkelig betjening av den samiske befolkningen, som samiskspråklige prester og samiske kirketolker i nordsamisk språkområde, og til trosopplæringstilbud for barn og unge i den samiske befolkning. Midler nyttes også til oversettelse av bibelske tekster til samiske språk og til samisk-kirkelig utdanningstilbud ved Universitetet i Tromsø. Rammetilskuddet disponeres av Kirkerådet som fastsetter den endelige fordelingen på ulike formål, herunder samiske formål.

Spillemidler til samisk idrett

Ved fordeling av overskuddet til Norsk Tipping AS for spilleåret 2017 til idrettsformål i 2018, ble det avsatt 1,5 mill. kroner til samisk idrett. Tilskuddet overføres Sametinget som er ansvarlig for den videre fordelingen i tråd med målsettingen for tilskuddet. Målsetningen er å opprettholde og videreutvikle særegne samiske idrettsaktiviteter som er en del av samisk kultur. Videre skal midlene bidra til økt omfang av idrett og fysisk aktivitet i befolkningen. Tilskuddet skal primært benyttes til aktiviteter rettet mot barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år). Tilskuddet er ikke ment å støtte opp om ordinære idrettsaktiviteter som utøves i regi av samiske idrettsorganisasjoner. Spillemidler til idrettsformål i 2019 fordeles ved kongelig resolusjon våren 2019.

Justisdepartementet (JD)

			(i 1000 kr)		
Kap.	Post	Benevnelse	Saldert		
			Regnskap 2017	budsjett 2018	Forslag 2019
440	01	Politidirektoratet – politi og lensmannsetat, Driftsutgifter	400	400	400
		Sum	400	400	400

Kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten, post 01 Driftsutgifter

Under kap. 440, post 01 har det i flere år blitt stilt midler til disposisjon for de politidistriktene hvor det er kommuner innenfor forvaltningsområdet for samisk språk. Målsettingen er å motivere til økt kunnskap om samisk språk og kultur i politidistrikter med samisk befolkning. Politidistrikter som har kommuner med tospråklig forvaltning, kan tildeles midler for utgifter de har hatt som følge av dette. Politidirektoratet har fra og med 2017 delegert administrasjonen av ordningen til Finnmark politidistrikt, som dermed har fått et nasjonalt ansvar for å administrere ordningen i henhold til gjeldende instruks. Samelovens språkregler omfatter politidistriktene Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark, som alle har kommuner som kommer inn under bestemmelsene i sameloven.

Det er etablert en ressursgruppe med polititjenestemenn med samisk bakgrunn og/eller som behersker samisk språk. Gruppen skal veilede direktoratet og politidistriktene i spørsmål som angår samisk språk og samisk kultur i politiet. Det er iverksatt et arbeid med å styrke samisk språk knyttet til behandling av saker hvor samiske barn har vært utsatt for vold eller overgrep. Statens barnehus i Tromsø er i den forbindelse gitt et ansvar, og har styrket bemanningen med en samiskspråklig psykolog.

Det er videre lagt til rette for bruk av samisk språk i politiets elektroniske saksbehandlingsverktøy. Arbeidet med andre tiltak for å styrke samisk språk i politiet, med henvisning til regjeringens handlingsplan for samiske språk, er fortsatt under utvikling.

Regnskap for 2017 er 400 000 kroner. For 2018 er det satt av 400 000 kroner. Justisdepartementet tar sikte på å sette av tilsvarende beløp i 2019.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)

(i 1000 kr)

Kap.	post	Benevnelse	Regnskap	Saldert	Forslag
			2017	budsjett 2018	2019
762	50	Samisk helse, Tilskudd til Sametinget	5 500	5 600	0 ¹
762	70	Primærhelsetjenesten, Tilskudd, <i>kan benyttes under post 21</i> ²	6 200	6 200	6 200
Sum			11 700	11 800	6 200

¹ Fra 2019 er midlene foreslått rammeoverført til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv, under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

² Beløpene som er oppgitt i tabellen henviser kun til tildelingene til samiske formål. For en nærmere spesifisering av budsjettpostene totale størrelse viser vi til Helse- og omsorgsdepartementets Prop. 1 S (2016-2017).

Kap. 762 Primærhelsetjenesten, post 50 Samisk helse

Formålet med tildelingen er å bidra til likeverdige helse- og omsorgstjenester til den samiske befolkning.

Sametinget og regjeringen er blitt enige om at det fra 2019-budsjettet blir etablert en budsjettordning der overføringene til Sametinget over statsbudsjettet i utgangspunktet blir samlet på en felles budsjettpost. Helse- og omsorgsdepartementet foreslår derfor å rammeoverføre 5,592 mill. kroner fra kap. 762 Primærhelsetjenesten, post 50 Samisk helse til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv, under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

Kap. 762 Primærhelsetjenesten, post 70, Tilskudd

Formålet med tilskuddsordningen er å bidra til likeverdige helse- og omsorgstjenester til den samiske befolkning og til at tjenestene er kunnskapsbaserte. Tilskuddet forvaltes av Helsedirektoratet. Det er behov for oppdatert kunnskap om den samiske befolkningens helse og bruk av helse- og omsorgstjenester. Bevilgningen dekker tilskudd til senter for samisk helseforskning. Senterets hovedoppgave er å drive forskning med fokus på helse og livsstil i den samiske befolkningen. Senteret gjennomførte en større befolkningsundersøkelse i kommuner med samisk befolkning i 2003–2004 kalt SAMINOR 1. Undersøkelsen ble gjentatt i de tre nordligste fylker i 2012–2014 kalt SAMINOR 2.

SAMINOR-studien har påvist helseutfordringer i den samiske befolkningen, men de to tidligere studiene har inkludert for få geografiske områder til at resultatene kan generaliseres.

Det må derfor gjøres en større SAMINOR studie hvor både nord-, lule- og sørsamiske områder inkluderes. Det planlegges en større studie, SAMINOR 3 i 2021-22. Det ble bevilget om lag 6,2 mill. kroner i 2018. Det foreslås å videreføre tilskuddet i 2019.

Barne- og likestillingsdepartementet (BLD)

(i 1000 kr)

Kap.	post	Benevnelse	Regnskap 2017	Saldert budsjet 2018	Forslag 2019
854	50	Tiltak i barne- og ungdomsvernet, Forskning og utvikling	1 000	1 000	0 ¹
		Sum	1 000	1 000	0 ¹

¹ Fra 2019 er midlene foreslått rammeoverført til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv, under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet, post 50 Forskning og utvikling

Formålet med tildelingen er å videreføre og styrke Sametingets virksomhet på barnevernsområdet.

Sametinget og regjeringen er blitt enige om at det fra 2019-budsjettet blir etablert en budsjettordning der overføringene til Sametinget over statsbudsjettet i utgangspunktet blir samlet på en felles budsjettpost. Barne- og likestillingsdepartementet foreslår derfor å rammeoverføre 1 mill. kroner fra kap. 854 post 50 til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv, under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

Landbruks- og matdepartementet (LMD)

(i 1 000 kr)

Kap	Benevnelse	Regnskap 2017	Saldert budsjett 2018	Forslag 2019
1142	Landbruksdirektoratet	10 288	7 543	12 607 ¹
1151	Til gjennomføring av reindrifftsavtalen	114 500	118 600	123 100
	Sum	124 788	126 143	135 707

¹ Beløpet i tabellen under kap. 1142 Landbruksdirektoratet omfatter tildelinger gitt over post 45, 70, 71, 72 og 80, jf. postomtalen under. Tildelingen til drift av Landbruksdirektoratets avdeling i Alta er ikke inkludert i beløpet.

Kap. 1142 Landbruksdirektoratet

(i 1 000 kr)

Post	Tiltak	Regnskap 2017	Saldert budsjett 2018	Forslag 2019
01	Driftsutgifter	236 764	221 915	222 266
45	Større utstyrskjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 140	1 312	6 312
50	Arealressurskart	7 594	7 643	7 715
60	Tilskudd til veterinærdekning	142 660	146 373	150 471
70	Tilskudd til fjellstuer	695	819	819
71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	3 935	4 460	4 524
72	Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, <i>overslagsbevilgning</i>	467	452	452
73	Tilskudd til erstatninger mv. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, <i>overslagsbevilgning</i>	67 573	55 610	55 610
74	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	177	1 000	1 000
75	Tilskudd til klimarådgivning på gårder	5 446		
80	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres</i>	51	500	500
	Sum kap. 1142	470 502	440 084	449 669

Kap. 1142 ble opprettet i sammenheng med at Statens landbruksforvaltning (SLF) og Statens reindrifftsforvaltning (SRF) 01.07.2014 ble slått sammen til et direktorat under navnet Landbruksdirektoratet. Fra 1. januar 2014 ble de fem nordligste fylkesmennene regional reindrifftsmyndighet.

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke drift av Landbruksdirektoratet. Landbruksdirektoratet er blant annet et utøvende forvaltningsorgan for de sentrale reindrifftspolitiske virkemidlene, og et støtte- og utredningsorgan for Landbruks- og matdepartementet. Direktoratet har en sentral rolle i gjennomføringen av reindrifftspolitikken, og det er lagt opp til at direktoratet i vesentlig grad også skal ha en rådgivende rolle. Tilrettelegging og aktivt arbeid for å nå målene i reindrifftspolitikken står også sentralt. Landbruksdirektoratet forvalter blant annet reindrifftsloven og virkemidlene under reindrifftsavtalen, og er også sekretariat for Reindrifftsstyret, RUF-styret og for Markedsutvalget for reinsdyrkjøtt.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på posten på 222,3 mill. kroner for 2019.

Omtale av postene som gjelder særskilte reindrifftsformål

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehold, *kan overføres*

Bevilgningen skal dekke utgiftene til oppfølging av Norges ansvar for grensegjerdene mot Sverige, Finland og Russland. Videre skal posten dekke utgiftene til effektivering av reinbeiteavtaler i Rørosregionen. I tillegg skal posten dekke eventuelle erstatningskrav fra finske myndigheter for norsk rein som har krysset grensen til Finland.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på 6,3 mill. kroner for 2019.

Post 70 Tilskott til fjellstuer

Formålet med bevilgningen er å opprettholde tryggheten i fjellområder for blant annet reingjetere. Landbruks- og matdepartementet har i dag avtale med tre statseide fjellstuer, og i tillegg kontrakt med fire private om fjellstuehold. Fjellstuene har plikt til å holde åpent hele året.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på 819 000 kroner for 2019.

Post 71 Omstillingstiltak i Indre Finnmark, *kan overføres*

Formålet med bevilgningen er å finansiere ulike tilpasninger og tiltak for å legge til rette for en bærekraftig reindrift i Finnmark.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på 4,5 mill. kroner for 2019.

Post 72 Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite i Trollheimen, *overslagsbevilgning*

Formålet med posten er å dekke erstatningene ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite i Trollheimen, jf. Frostating lagmannsrett sitt overskjønn av 2. september 1999 og inngåtte reinbeiteavtaler med grunneierne i Trollheimen.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på 452 000 kroner for 2019.

Post 80 Radioaktivitetstiltak

Statens ansvar for å dekke kostnader som følge av radioaktivt nedfall etter Tsjernobylulykka har som prinsipielt utgangspunkt det vedtak som regjeringen fattet 31. juli 1986. Regelverket for radioaktivitetstiltak blir fastsatt etter de samme prosedyrene som forskriftene etter reindrifftsavtalen.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på 0,5 mill. kroner for 2019.

Kap. 1152 Reindrifftsavtalen

Den 27. februar i år ble Norske Reindrifftsamers Landsforbund (NRL) og Staten enige om ny reindrifftsavtale for perioden 01.07.2018 – 30.06.2019. Avtalen innebærer økonomiske tiltak i reindrifftsneringen på i alt 123,1 mill. kroner. Dette er en økning på 4,5 mill. kroner i forhold til Reindrifftsavtalen 2017/2018.

Hovedmålet med Reindrifftsavtalen 2018/2019 er å legge til rette for å utvikle reindrifftsneringen som en rasjonell markedsorientert næring som er bærekraftig i et langsiktig perspektiv. I tråd med regjeringsplattformen blir tiltak som støtter opp om økologisk bærekraft prioritert. Næringen har hatt en betydelig reduksjon i produksjonsinntektene grunnet beitekrisen i 2017 og den gjennomførte prosessen med tilpasning av reintallet. På denne bakgrunn opprettholdes hovedlinjene i tilskuddssystemet hvor de direkte tilskuddene er knyttet til verdien av det som produseres, og å prioritere de produksjonsrettede tilskuddene. En slik prioritering bidrar til å skape stabilitet og forutsigbarhet om ordningen over reindrifftsavtalen. En videreføring støtter også opp om de reindrifftsutøverne som har fulgt opp

gitte reduksjonsvedtak. Siidaandeler som ikke har fulgt opp gitte reduksjonskrav vil fortsatt ikke være tilskudsberettiget.

Reindrifftsavtalen 2018/2019 er den femte avtalen der regjeringen har kommet fram til enighet med NRL. Enighet i avtaleforhandlingene er viktig for å støtte opp om avtaleinstituttet og den hovedavtalen som er inngått mellom Landbruks- og matdepartementet og NRL. Ved Stortinget sin behandling av de siste fem reindrifftsavtalene har en samlet næringskomité støttet opp om regjeringens reindrifftspolitikk. Gjennom sine innstillinger har komiteen vist at det er bred politisk enighet om den dreining man har hatt i virkemidlene de siste årene, med vektlegging av næringsretting og tilrettelegging for de som har reindrift som hovedvirksomhet.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning under kapittel 1151 for 2019 i samsvar med Stortingets behandling av reindrifftsavtalen for 2018/2019, jf. Innst. 403 S (2017-2018). For nærmere omtale av de enkelte postene og strategier i reindrifftspolitikken vises det til Prop. 92 S (2017-2018) *Endringer i statsbudsjettet 2018 under Landbruks og matdepartementet (Reindrifftsavtalen 2018/2019 m.m.)*.

Klima- og miljødepartementet (KLD)

			(i 1000 kr)		
Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2017	Saldert budsjett 2018	Forslag 2019
1429	21	Riksantikvaren, spesielle driftsutgifter, Kunnskapsløftet, registrering av automatisk fredede samiske bygninger, samt KULA, Landskap av nasjonale interesse	4 325	2 500	0 ¹
1429	50	Riksantikvaren, Tilskudd til samisk kulturminnearbeid	3 541	3 516	0 ²
1429	71	Riksantikvaren, Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, <i>kan overføres</i> ³	2 200	6 000	6 000 ⁴
Sum			10 066	12 016	6 000

¹ Prosjektet ble formelt avsluttet i 2017, det ble gitt en ekstrabevilgning i 2018.

² Fra 2019 er midlene foreslått rammeoverført til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

³ Beløpene som er oppgitt i tabellen viser kun til tildelingene til samiske formål. For en nærmere spesifisering av budsjettpostens totale størrelse vises det til Klima- og miljøverndepartementets Prop. 1 S (2018-2019).

⁴ Over posten er det øremerket *inntil* 6 mill. kroner for å styrke oppfølgingen av arbeidet med bevaring av automatisk fredede samiske kulturminner.

Kap. 1429 Riksantikvaren, post 21 Spesielle driftsutgifter

Bygningsregistreringsprosjektet innenfor Bevaringsprogrammet for automatisk fredete samiske bygninger startet i 2011 og ble formelt avsluttet i 2017. I 2018 ble det gitt en ekstrabevilgning til etterarbeid på 2,5 mill. kroner. Registreringen har sitt utspring i Riksrevisjonens kritikk fra 2009 om manglende oversikt over slike bygninger. Bevaringsprogrammet for automatisk fredete samiske bygninger blir videreført.

Kap. 1429 Riksantikvaren, post 50 Tilskudd til samisk kulturminnearbeid

Tildelingen skal dekke Sametingets arbeid med å sette i stand og synliggjøre samiske kulturminner og kulturmiljø.

Sametinget og regjeringen er blitt enige om at det fra 2019-budsjettet etableres en budsjettordning der overføringene til Sametinget over statsbudsjettet i utgangspunktet blir samlet på én budsjettpost. Klima- og miljødepartementet foreslår derfor å rammeoverføre 3,6 mill. kroner fra kap. 1429 Riksantikvaren, post 50 Tilskudd til samisk kulturminnearbeid til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

Kap. 1429 Riksantikvaren, post 71 Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, *kan overføres*

Over Riksantikvarens budsjett er det for 2019 videreført en øremerking med inntil 6 mill. kroner for å styrke oppfølgingen av arbeidet med bevaring av automatisk fredete samiske bygninger innenfor Bevaringsprogrammet for automatisk fredete samiske bygninger. Arbeidet skal skje i henhold til omforente prinsipper i Plan for forvaltning av automatisk fredete samiske bygninger, vedtatt av Sametingets plenum. Midlene fra post 71 vil bli utbetalt av Riksantikvaren på anmodning fra Sametinget. Riksantikvaren vil gi nærmere føringer for bruken av tilskuddet.

Samferdselsdepartementet (SD)

Kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 71 Kjøp av infrastrukturtenester – drift og vedlikehold

Undersøkelser viser at permanente gjerder i områder hvor jernbanen krysser beiteområder eller på strekninger der det er stor hyppighet av reinpåkjørslar, ser ut til å være det mest effektive tiltaket for å redusere antall tamreinpåkjørslar. En forutsetning for ønsket effekt er at gjerder er tilstrekkelig lange, utformes og plasseres riktig, samt kombineres med tilstrekkelig antall over- eller underganger. Samtidig er det viktig at gjerdene er av høy kvalitet og av tilstrekkelig høyde, for at de skal tåle vinterforhold med mye snø og vind.

Oppsett av gjerder for å redusere antall påkjørslar av tamrein prioriteres på jernbanestrekninger hvor det er stor risiko for påkjørslar og hvor gjerdene kan monteres mellom naturlige viltoverganger.

Bane NOR SF har i 2018 startet et arbeid med bygging av reingjerder på Nordlandsbanen for å redusere antallet tamreinpåkjørslar på denne ulykkesbelastede jernbanestrekningen. Totalt skal det bygges tosidig gjerde langs nærmere 28 km av Nordlandsbanen i løpet av 2018-2019.

I 2017 ble det benyttet om lag 3,2 mill. kroner til slutføring av gjerdet på strekningen Lønsdal st.-Kjemåga elv (7,2 km). Dette arbeidet har pågått siden 2016. I 2018 vil det benyttes anslagsvis om lag 14 mill. kroner til rydding av skog og trasé og til å sette opp gjerde på den første strekningen Skog-Kvalfors bru (7,2 km). I 2019 er det av foreslått bevilgning lagt opp til å benytte anslagsvis nær 30 mill. kroner til å sette opp nye gjerder på strekningen Kvalfors-Bjøråsen tunnel (18 km) og til å forlenge eksisterende gjerde på strekningen Sefrielv-Sefrivatn tunnel (2,4 km). Det planlegges også bygget en viltovergang/undergang på strekningen Skog-Kvalfors bru i 2019.

Utgitt av:
Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Offentlige institusjoner kan bestille flere eksemplarer fra:
Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon
Internett: www.publikasjoner.dep.no
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Telefon: 222 40 000
Publikasjonskode: H-2430 BS

Giella- ja
ođasmahttindepartemeanta

Juolludeamit sámi ulbmiliidda jagi 2019 stáhtabušeahtas

Juolludeamit sámi ulbmiliidda

Norgga stáhta lea vuodđuduvvon guovtti álbmoga eatnamiidda, sápmelaččaid ja dáččaid. Ráđđehusa ulbmil lea ahte sápmelaččat galget beassat ovddidit gielaset, kultuvrraset ja servodateallimeaset.

Vuodđolága § 108 ja sámeláhka leat sámepolitihka riikkalaš riektevuodut. Norggas leat ollu álbmotrievttalaš geatnegasvuodát mat leat láidesteaddjin sámepolitihkkii. Buot departemeanttain lea ovddasvástádus čuovvolit sámepolitihka čadaheami iežaset suorggis. Giella- ja ođasmahttindepartemeanttas lea bajimus ovddasvástádus stáhta sámepolitihka oktiiheiveheamis, ja dat galgá bargat dan badjelii ahte surggiid rastásaš ja hálddahusdásiid rastásaš politihkka lea ollislaš ja oktasaš.

Giella- ja ođasmahttindepartemeantta Proposišuvnnas 1 S (2018–2019) čilgejuvvojit oanehaččat sámepolitihka hástalusat ja ovdánanmearkkat, ja das válddahallojit departemeantta ulbmilat ja strategijat.

Dán prentosis válddahallojuvvo oanehaččat ja čoahkkájit mo guhtege departemeanta lea evttohan juolludusaid sámi ulbmiliidda jahkái 2019.¹

Sisdoallu

Sámediggi.....	3
Giella- ja ođasmahttindepartemeanta (GOD).....	5
Olgoriikadepartemeanta (OD).....	8
Máhtodepartemeanta (MD).....	11
Kulturdepartemeanta (KUD).....	16
Justiisadepartemeanta (JD).....	18
Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta (DFD).....	19
Mánáid- ja dásseárvodepartemeanta (MDD).....	20
Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta (EBD).....	21
Dálkkádat- ja birasdepartemeanta (DBD).....	24
Johtalusdepartemeanta (JOD).....	25

¹ Jus iešguđet departemeantaid bušehttaproposišuvnnain ja dán diehtujuohkingihppagis eai leat seamma logut, de dalle gustojit bušehttaproposišuvnnaid logut.

Sámi ulbmiliidda juolluduvvon ruđaid visogovva

	(1000 ruvnuid mielde)		
	Rehketdoallu 2017	Salderejuvvon bušeahhta 2018	Evttohus 2019
Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta	354 118	358 050	551 236
Olgoriikadepartemeanta	715	0	800
Máhtodepartemeanta	346 412	361 539	302 316
Kulturdepartemeanta	114 555	117 628	36 535
Justiisa- ja gearggusvuodádepartemeanta	400	400	400
Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta	11 700	11 800	6 200
Mánáid- ja dásseárvodepartemeanta	1 000	1 000	0
Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta	124 788	126 143	135 707
Dálkkádat- ja birasdepartemeanta	10 066	12 061	6 000
Buohkanas juolludeapmi	963 754	988 621	1 039 194
Sámeálbmotfoanda	5 420	5 566	0
Submi	969 174	994 187	1 039 194

Lassin vel lea áigumuš jahkái 2019 geavahit sullii 30 milj. ruvnu Johtalusdepartemeantta bušeahas doaibmabijuide mat galget geahpidit bohccuid vuođahallamiid, geahča válldahallama siiddus 23.

Dán almmuhusas čilgejuvvojit dán tabealla logut dárkilit guđe departemeantta válldahallamis. Sámi ulbmiliidda juolluduvvojit maid ruđat doarjjapoasttain main doarjjajuogadeapmi čielgá maŋŋil. Dat doarjagat eai leat dán tabealla loguin mielde, muhto dat leat čilgejuvvon guđe departemeantta válldahallamis.

Sámediggi

Sámediggi galgá bušeahttaevttohusa mielde hálldašit sullii 497 milj. ruvnnu jagi 2019. Dás lea sullii 19 milj. ruvnnu (3,9 prosenta) lasáhus jagi 2018 ektui. Sámedikki vuosttaš olles doaibmajahki lei 1990, ja dalle lei Sámedikki bušeahtta 31,7 milj. ruvnnu stuoru. Sámedikki bušeahtta lea bures ovdánan mánnga jagi. Ovdáneapmi lea eiseválddiid ulbmiliid mielde das, ahte Sámedikkis galgá leat eanet dadjamaš ja váldi dakkár áššiin mat leat erenoamáš dehálaččat sámi álbmogii.

Visogovlaš logahallan juolludemiin Sámediggái

(1000 ruvnnuid mielde)

	Rehketdoallu 2017	Salderejuvvon bušeahtta 2018	Evttohus 2019
Giella- ja ođasmahttindepartemeanta	304 167	310 954	497 069
Olgoriikadepartemeanta	715	0	800
Máhtodepartemeanta	64 116	68 611	0
Kulturdepartemeanta	81 900	83 700	0
Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta	5 500	5 600	0
Mánáid- ja dásseárvodepartemeanta	1 000	1 000	0
Dálkkádat- ja birasdepartemeanta	5 741	9 516 ¹	6 000 ¹
Buohkanas juolludeapmi	463 139	479 381	503 869
Sámeálbmotfoanda	5 420	5 566	0
Submi	468 559	484 947	503 869

¹ Kapihttala 1429 Riikkaantikvára, poasttas 71 *Doarjja ráfáidahttojuvvon priváhta kulturmuittuide* lea merkejuvvon 6 milj.ruvnnu *rádjai* nanne dihtii barggu automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi kulturmuittuid seailluhemiin.

Rádđehus ja Sámediggi leat soahpan ahte jagi 2019 rájes ásahuvvo ođđa bušeahttaortnet mas jahkásaš juolludeamit Sámediggái álgojurda vuodul čohkkejuvvojit ovttá postii stáhtabušehtas, geahča čilgejumi kapihttala 560 poastta 50 vuolde. Ođđa ortnet addá Sámediggái stuorát doaibmanvejolašvuoda ieš vuoruhit ekonomalaš váikkuhangaskaomiid iešguđetlágan doaibmabijuid hárrái.

Kapihttala 560 poasta 50 lea oktasaš bušeahttapoasta mii ruhtada daid suorgeviidodagaid maid fágadepartemeanttain lea ovddasvástádus fuolahit. Ođđa bušeahttaortnega láiddanjuolggadusat, maid Giella- ja ođasmahttindepartemeanta ráhkada, galget daid hástalusaid hálldašettiin leat veahkin maid okta čohkkejuvvon poasta sáhtá dagahit departemeanttaid gaskasaš ovddasvástádusjuogadeapmái. Dehálaš vuolggasadji lea ahte juohke departemeanttas ain lea ovddasvástádus sámi áššiin iežas suorggis.

Kapihttala 560 poasta 50 lea oktasaš bušeahttapoasta mii ruhtada daid suorgeviidodagaid maid fágadepartemeanttain lea ovddasvástádus fuolahit. Ođđa bušeahttaortnega Láiddanjuolggadusat, maid Giella- ja ođasmahttindepartemeanta ráhkada, galget daid hástalusaid hálldašettiin leat veahkin maid okta čohkkejuvvon poasta sáhtá dagahit departemeanttaid gaskasaš ovddasvástádusjuogadeapmái. Dehálaš vuolggasadji lea ahte juohke departemeanttas ain lea ovddasvástádus sámi áššiin iežas suorggis.

Sámediggi beassá spiehkastit bruttobušeterenprinsihpas ja oažžu jagi 2019 rájes olles iežas doarjaga kapihttala 560 Sámi ulbmilat poasttas 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin. Sámediggi juogada ruđaid mat leat juolluduvvon, manimus dievasčoahkkimisttis dainna várašemiin ahte Stuoradiggi dohkkeha bušeahttamearrádusa. Sámediggi juogada juolludemiid iežas vuoruhemiid mielde, muhto Stuorradikki bušeahttamearrádusa mielde. Sámedikki

ekonomiijahálldašeami rápmaid mearrida Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta njuolggadusčoahkis mii lea Sámedikki ekonomiijahálldašeami várás, geahča sámelága § 2-1, goalmát ladđasa. Njuolggadusčoahkis lea departemeanta mearridan ahte Sámediggái ge gustojit stáhta ekonomiijanjuolggadusat ja mearrádusat stáhta ekonomiijastivrema birra.

Sámediggái lea biddjojuvvon hálldašanovdasvástádus mángga hálldahuslaš áššis, nugo ovdamearkka dihtii sámediggeválggain, ekonomalaš doarjagiid juohkimis, skuvlla oahppoplánaid dárkilit ráddjejuvvon osiid mearrideamis, sámi kulturmuittuid hálldašeamis kulturmuittolága ja dasa gullevaš lánkaásahusaid mielde, ja vel ovddasteddjiidis nammadeamis sierranas almmolaš orgánaide. Sámedikkis lea dasto vel váldi ja dadjamuš go dat oassálastá ja das leat ovddasteaddjit ollu lánvegeattiin, stivrrain ja ráđiin.

Eanet dieđuid Sámedikki doaimma birra gávnnat Sámedikki neahttasiiddus:

www.samediggi.no.

Giella- ja ođasmahttindepartemeanta (GOD)

(1000 ruvnnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namahus	Rehket-	Saldere-	Evttohus
			doallu	juvvon	
			2017	2018	2019
525	01	Fylkkamánneámmáhat	26 022	26 022	26 600 ¹
560	50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv	304 167	310 954	497 069 ²
560	50	Sámediggi, Sámeálbmotfoanda	5 420	5 566	³
560	55	Sámi allaskuvla	4 021	5 101	5 223 ⁴
560	51	Divvun	6 928	7 065	7 234 ⁵
561	72	Sámi giella, diehtujuohkin jna.	2 690	0	0 ⁶
563	01	Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš, Doaibmagolut	6 264	6 255	6 393
563	21	Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš, Erenoamáš doaibmagolut, <i>sirdin vejolaš</i>	4 026	2 653	2 717 ⁷
2445	31	Statsbygg, Dábálaš huksenproseassaid álgaheapmi, <i>sirdin vejolaš</i>			6 000
		Submi	359 538	363 616	551 236

¹ Juolludus ruhtada viđa davimus fylkkamánni doaibmamušaid regionála boazodoalloeiseváldin.

² Jagi 2019 rájes čohkkejuvvojit jahkásaš juolludeamit Sámediggái álgojurdaga vuodul ovttá postii. Supmis leat mielde juolludusat gávccii departemeanttas.

³ Juolludus lea jagi 2019 rájes sirdojuvvon kapihttala 560, poasttas 54 kapihttala 560 Sámi ulbmilat, postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin, ja lea lasihuvvon buohkanas juolludeapmái Sámediggái.

⁴ Juolludus lea jagi 2019 rájes sirdojuvvon kapihttala 561, poasttas 50 kapihttala 560, Sámi ulbmilat postii 55 Sámi allaskuvla.

⁵ Juolludus lea jagi 2019 rájes sirdojuvvon kapihttala 561, poasttas 51 kapihttala 560 Sámi ulbmilat postii postii 51 Divvun.

⁶ Juolludus kapihttala 561 poasttas 72 sirdojuvvui jagi 2018 rájes kapihttala 560 Sámi ulbmilat postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin.

⁷ Rehkedoalolohku sisttisdoallá proševtaid main lea olggobeallásaš ruhtadeapmi, Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáša namas.

Lassin juolluduvvojit ruđat sámi ulbmiliidda čuovvovaš bušeahhtakapihttaliin ja poasttain:

Kap.	Poasta	Namahus
500	50	Giella- ja ođasmahttindepartemeanta, Dutkanráđđi
500	22	Giella- ja ođasmahttindepartemeanta, Dutkan, <i>sirdin vejolaš</i>
553	63	Rádjaregionála Interreg-programmat, <i>sáhtá geavahuvvot kapihttala 553 poasttaid 60 ja 65 vuolde</i>

Kap. 525 Fylkkamánneámmáhat, poasta 01 Doaibmagolut

Juolludus galgá ruhtadit viđa davimus fylkkamánni doaibmamušaid boazodoalloeiseváldin.

Kap. 560 Sámi ulbmilat, poasta 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin

Ráđdehus ja Sámediggi leat soahpan ahte jagi 2019 rájes áhahuvvo ođđa bušeahttaortnet, ja jahkásaš juolludeamit Sámediggái eanaš čohkkejuvvojit ovttá postii. Poasttas lea váldojuolludus Sámediggái Giella- ja ođasmahttindepartemeanttas, Máhttodepartemeanttas, Kulturdepartemeanttas, Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanttas, Mánáid- ja dásseárvodepartemeanttas, Dálkkádat- ja birasdepartemeanttas ja Olgoriikadepartemeanttas.

Buohkanas lassáneapmi poasttain lea 172,5 milj. ruvnnu. Lassáneapmái gullet juolludusat čuovvovaš kapihttaliin ja poasttain:

Kap.	Poasta	Departemeanta	Submi (1000 ruvnnuid mielde)
560	54	Giella- ja ođasmahttindepartemeanta	5 727
223	50	Máhttodepartemeanta	47 870
231	50	Máhttodepartemeanta	22 650
325	53	Kulturdepartemeanta	85 700
762	50	Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta	5 592
854	50	Mánáid- ja dásseárvodepartemeanta	1 000
1429	50	Dálkkádat- ja birasdepartemeanta	3 599
118	70	Olgoriikadepartemeanta	385
			172 523

Ulbmilat juolludemiiguin guđege departemeanttas čilgejuvvojit dárkilit válddahallamis juohke departemeantta vuolde dán prentosis.

Evttohuuvvon lea 4 milj. ruvdnosaš lasáhus Gielda- ja ođasmahttindepartemeantta bušehtas ruhtadit goluid das go Plássje suohkan lea beassan sámegiela hálddašanguvlui. Evttohuuvvon lea maid 1,1 milj. ruvnu ovttajahkásaš juolludussan Sámedikki bargui riikkaidgaskasaš álgoálbmotjagiin.

Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta evttoha oktiibuot 497 milj. ruvdnosaš juolludeami Sámediggái jahkái 2019.

Kap. 560 Sámediggi, poasta 50 Sámeálbmotfoanda

Departemeanttat ja Sámediggi leat soahpan ásahit ođđa bušehttaortnega Sámedikki várás jagi 2019 rájes. Dan geažil evttohuuvvo ahte 5,7 milj. ruvdnosaš poasta sirdojuvvo kapihttala 560 postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin.

Kap. 560 Sámi ulbmilat, poasta 50 Sámi allaskuvla

Sámi allaskuvla čađaha muhtun bargamušaid Gielda- ja ođasmahttindepartemeantta gohččuma mielde. Poasta lea sirdojuvvon kapihttala 561 Juolludeamit sámi ulbmiliidda poasttas 50 Sámi allaskuvla.

Juolludus galgá geavahuvvot Sámi statistihka fágalaš analysajoavkku ja Sámi ofelaš-ortnega jodiheapmái. Gielda- ja ođasmahttindepartemeantta gohččuma mielde lea Sámi Allaskuvla doaiman Sámi statistihka fágalaš analysajoavkku čállingoddin ja Sámi ofelaččaid ortnega čállingoddin.

Ollistan dihtii ovdaságaid maid Sámi ofelaččat dollet, ráhkaduvvojit sierra neahttasiiddut main leat dieđut sámi giela, kultuvrra ja servodateallima birra, erenoamážit nuoraid várás. Sámi allaskuvla lea dál ráhkadeamen dakkár siiddu. Siidu galgá maid siskkildit Gáldu ovddeš diehtujuohkinsiiddu materiála álgoálbmot- ja olmmošvuoigatvuođaid birra.

Árvaluvvo juolludit Sámi allaskuvlii oktiibuot 5,2 milj. ruvnu jahkái 2019 Fágalaš analysajoavkku ja Sámi ofelaččaid goluid gokčamii, ja vel neahttasiidui mas leat dieđut sámi giela, kultuvrra ja servodateallima birra erenoamážit nuoraid várás.

Kap. 560 Sámi ulbmilat, poasta 51 Divvun

Poasta lea sirdojuvvon kapihttala 561, Doarjagat sámi ulbmiliidda poasttas 51 Divvun. Juolludus galgá geavahuvvot Divvuma jodiheapmái, mii lea sierra ovttat Romssa universitehtas – Norgga ártkalaš universitehtas. Divvun ovddida ja jodiha teknologalaš giellareaidduid sámegielaid várás. Ođđaágásaš giellateknologiija geavaheapmi lea eaktun dasa ahte sámegielat sáhttet seailut geavahangiellan otnáš servodagas.

Departemeanta evttoha juolludit 7,2 milj. ruvnu jahkát 2019.

Kap. 563 Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš, poasta 01 Doaimmagolut ja poasta 21 Erenoamáš doaimmagolut, sirdin vejolaš

Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš Guovdageainnus lea fágalaččat iešmearrideaddji ásahus mii mearrida iežas ulbmiliid ja bohtosiid gáibádusaid daid rájaid siskkobealde maid Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta mearrida. Bargu galgá sin várás leat guđet leat ealáhusdoaimmit, almmolaš eiseválddit, dutkanbirrasat ja eará fágabirrasat, ja dasto vel lassin riikkaidgaskasaš organisašuvnnat ja ovttasbargoorganat. Stivra lea guovddáza bajimus orgána.

Departemeanta evttoha juolludit oktiibuot 9,1 milj. ruvnu Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáži jahkái 2019.

Kap. 2445 Statsbygg, poasta 31 Dábálaš huksenproseassaid álgaheapmi, sirdin vejolaš

Ráđđehus evttoha addit 6 milj. ruvdnosaš álgojuolludusa jahkái 2019 ođđa museavistti

huksema Saemie Sijte várás mii lea Snoasas. Statsbygg galgá leat prošeavtta hukseheaddji. Saemien Sijte ođđa museadálu gollorápmán lea biddjojuvvon 115,3 milj. ruvnnu. Vurdojuvvu ahte museavisti gárvána jagi 2021 nuppi jahkebeali mielde.

Kap. 500 Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta, poasta 50 ja 22 Dutkan, *sirdin vejolaš*

Prográmma Sámi dutkan III, mii lea doaibmi prográmma, masa ii leat mearriduvvon miige bistináigodagaid lea fágalaččat viiddis vuodđodutkanprográmma sámi čuolbmačilgehusaid várás mat gullet humaniorai ja servodatdiehtagii. Prográmma galgá ovddidit alladásat dutkama guoskevaš politihkkaovddideapmái, hálddašeapmái ja eará servodatdoibmiide. Ulbmil lea háhkat eanet dieđuid ja máhtu dáid áššiid birra: kulturdovddahemiid, sámi identitehta ja servodathuksema, bajásšaddama ja oahpu, giela, dálkkádaga ja birrasa, eallindiliid ja álbmotovdáneami birra. Departemeantta doarjja lei 3,3 milj. ruvnnu jahkái 2018. Evttohuvvon lea várret 3,415 milj. ruvnnu Sámi dutkamii III jahkái 2019.

Kap. 553 Nuppástusnávválaš regiõvnnat, poasta 63 Rádjaregionála Interreg-programmat, *sáhtta geavahuvvot kapihttala 553 poastaid 60 ja 65 vuolde*

Jahkái 2018 juolludii Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta 10,14 milj. ruvnnu Intereg Davi čadaheapmái, mas Sápmi lea oasseprográmma. Juolludeapmi Interreg Davvá bisuhuvvo seamma stuorisin jagi 2019 kapihttala 533 poasttas 63 Rádjaregionála Interreg-programmat. Romssa fylkkasuohkan doaibmá olles Davvi-prográmma ja Sápmi nammasaš oasseprográmma čállingoddin, muhto bargá ovtta Davvi-Trøndelága fylkkasuohkaniin lullisámi doaimmaid hárrái.

Doarjja addojuvvui 9 prošeaktii jagi 2017 ja dat juohkásedje čuovvovaš vuoruhuvvon áŋgiruššansurggiide: Dutkamii ja ođđahutkamii, ealáhushutkamii, kultuvrii ja birrasii ja oktasaš bargomárkaniin. Okta prošeakta lea ovdamearkka dihtii Visit Arctic Europe mas Norgga, Ruota ja Suoma davimus osiid mátkeealáhusaid doaibmit leat mearridan ovttasráđiid loktet Davvikalohta árktaš mátkeealáhusaid geasuheaddji ja ceavzinnávválaš jagi miehtasaš fitnanbáikin.

Golmma jagi ovttasbarggu bohtosat movttiidahttet:

- Boađut leat lassánan 38 milj. euroin.
- Eanet go 400 ođđa jahkebarggu mátkeealáhusain.
- Eanet go 300 dakkár ođđa vásáhusfálaldagaid ovddideapmi mat dán rádjai leat geasuhan 33 000 mátkkáláčča fitnat regiõvnnas.
- Ođđa mátkeealáhusreaiddu ovddideapmi 18 regionála girdišilju várás.
- Busseruvttuid ja eará olbmuid fievrridančovdosiid ásaheapmi sihkkarastin dihtii álkimus beassama fitnanbáikkiide.
- Ulbmillaš ja ollislaš márkánfáluheamit deháleamos márkaniin mat leat Eurohpás, Ásias ja Amerihkás.

Olgoriikadepartemeanta (OD)

(1000 ruvnnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namahus	Saldere-		
			Rehket- doallu 2017	juvvo- bušeahhta 2018	Evttohus 2019
152	70	Olmmošvuoigatvuodát ¹	715	0 ²	800
		Submi	715	0	800

¹ Juolludus lea jagi 2019 rájes sirdojuvvon kapihttala 163 poasttas 72 odđa bušeahttavuogádaga geažil.

² Gulahallan ovttasbarggu joatkima birra odđa golmma jagi áigodahkii manjduvvui dan barggu geažil mii lei odđa bušeahttaortnega birra Sámedikki várás. Mearriduvvon lea ahte prinsihppa čohkket buot juolludemiid Sámediggái ii galgga gustot juolludeapmái kapihttala 163 poasttas 72 Olmmošvuoigatvuodát.

Lassin juolluduvvojit ruđat sámi ulbmiliidda čuovvovaš bušeahttakapihttaliin ja poasttain:

Kap.	Poasta	Namahus
115	21/70	Erenoamáš doaibmagolut ja kultur- ja diehtjuohkinulbmilat
116	70	Geatnegas máksámušat
118	70	Davviguovlodoaibmabijut, ovttasbargu Ruoššain ja atomasihkkarvuotta

Kap. 152 Olmmošvuoigatvuodát, poasta 70 Olmmošvuoigatvuodát

Juolludus galgá geavahuvvot Sámedikki bargui ovddidan dihtii álgoálbmogiid vuoigatvuodaid ON:s ja eará riikkaidgaskasaš forain, Sámedikki ohcama vuodul. Dehálaš ulbmil lea nannet álgoálbmogiid vejolašvuodaid searvat ON:i iehčanasvuodain dakkár áššiid oktavuodas mat gusket sidjiide. Dat gáibida mobiliserema ja lihtuid huksema sierranas álgoálbmotregiovnnaid rastá, ja dása gullá maid ovdáneaddji riikkain orru álbmogiid aktiiva searvan. Buot doarjagat dán juolludusas galget geavahuvvot ovddidit ovddidanpolitihkalaš ulbmiliid, OECD`/DAC` njuolggadusaid mielde.

Kap. 115 Norggaovddádus, poasta 21 Erenoamáš doaibmagolut ja poasta 70 Kultur- ja diehtjuohkináššit

Doarjagat mat addojuvvojit dán poasttain, galget leat mielde ovddideamen olgoriikapolitihkalaš ulbmiliid ja galget leat mávssolaččat Norgga servodat-, ealáhus- ja kultureallimii. Norgga kultureallima riikkaidgaskasaš vejolašvuodaid ja oktavuodaid nannen ja vel Norgga profileren davviguovlluid guovdilis doaibmin leat dán barggu oassin. Dán ángiruššama guovddáš áššin leat maiddái álgoálbmotprošeavttat.

Manimus jagiid lea juolluduvvon dán poasttain gaskal 1 ja 1,5 milj. ruvnnu prošeavttaide mat galget buoridit Norgga sápmelaččaid riikkaidgaskasaš kulturoktavuodaid eará álgoálbmotjoavkkuiguin. Olgoriikadepartemeantta guovddáš ovttasbargoguoimmit, go lea sáhka sámi birrasiid riikkaidgaskasaš kulturovttasbarggus mat ruhtaduvvojit dan poastta bokte, leat earret eará Riddu Riđđu-festivála.

Kap. 116 Riikkaidgaskasaš organisašuvnnat, poasta 70 Geatnegas máksámušat

Davviriikkaid ministtarráđđi juolludii 3,949 milj. dánskka ruvnnu doarjjan sámi ovttasbargui kultursuorggis jagi 2018. Ruđat juogaduvvojit Sámeráđđái ja Sámi dáiddárráđđái, ja dat galget eanaš geavahuvvot sámi kulturdoarjjan mas lea davviriikkalaš ávki, eai ge nu ollu hálddahuslaš doaibmagoluid gokčamii. Oahpahussuorgái juolludii Davviriikkaid ministtarráđđi 1,726 milj. dánskka ruvnnu jagi 2018. Ruđat sirdojuvvojit Sámi allaskuvlii mii daid hálddaša. Jahkái 2019 doarjja kultur- ja oahpahussuorgái vurdojuvvo bisuhuvvot.

Norgga geatnegas máksámuš Davviriikkaid ministtarráđđái juolluduvvo kapihttala 116 poasttas 70 Doarjagat riikkaidgaskasaš organisašuvnnaide.

Kap 118 Davviguovlodoaibmabijut jna., poasta 70 Davviguovlodoaibmabijut ja prošeaktaovttasbargu Ruoššain

Prošeaktaovttasbargu Ruoššain

Dát juolludeapmi adnojuvvo doarjut prošeavttaid mánngga vuoruhuvvon suorggis. Doarjja álbmogis-álbmogii-prošeavttaide mat leat Barentsguovllu Norgga ja Ruošša oasis ja mat gusket sámiiide ja eará álgoálbmogiidda, lea vuoruhuvvon surggiin okta. Doarjaga dakkár prošeavttaide hálddaša Barentsčállingoddi.

Jagi 2017 rájes nannejuvvui álgoálbmotovttasbargu go álgoálbmotráđđeaddi virgáduvvui Barentsčállingoddá. Jagi 2018 vuosttas jahkebeali juolluduvvojedje doarjagat 2,4 milj. ruvnnu ovddas Norgga, Ruošša ja eará riikkaid álgoálbmogiid gaskasaš logi ovttasbargoprošektii. Čakčat 2018 vurdojuvvo ahte dušše golmma prošeavtta rájes viđa prošeavtta rádjai ožžot doarjaga šiehtadusáigodagaid gaskasaš sirdimiid geažil. Jagi 2019 mielde vurdojuvvo ahte prošeaktalohku lassána gitta lagabui seamma dássái go dat lei jagi 2017, namalassii sullii 20 prošektii ja sullii 5 milj. ruvdnosaš doarjjan.

Árktis 2030

Ulbmil ortnegiin lea ovddidit Norgga beroštumiid ja Norgga sajadaga ovddasvástideaddji doaimbin davvin. Ruđat galget váikkuhit dasa ahte Norga galgá leat njunnošis máhtu dáfus, ahte galgá leat davviguovlluid birra ja luondduriggodagaid buoremus hálddašeaddji ja ahte galgá váikkuhit ealáhusaid ovddideaddjin. Árktis 2030 galgá dan lassin doarjut Norgga ángiruššama ja doaimma Antárktisis, ja geavahit ávkin vuoimmi das ahte Norggas lea gelbbolašvuohta guktuid buollaguovlluin.

Doarjja dán poasttas siskkilda maid doarjaga álgoálbmotovddasteddjiid searvamii riikkaidgaskasaš ovttasbargui davviguovlluin. Ruđat adnojuvvojit eanemustá daid álgoálbmotovddasteddjiid mátkegoluid gokčamii geat oassálastet Árktalaš ráđđái ja Barentsráđđái. Jagi 2015 vuolláičállojuvvui ođđa 3-jahkásaš rápmašiehtadus Sámedikkiin, ja plánejuvvui 385 000 ruvdnosaš doarjja juohke jagi dán ulbmilii. Soahpamuša mañimus doarjjaruhta máksojuvvui Sámediggái jagi 2017.

Departemeanttat ja Sámediggi leat soahpan ahte 2019-bušehta rájes ásahuvvo ođđa bušehtaortnet mas juolludeamit stáhtabušehtas Sámediggái eanaš čohkkejuvvojit ovttast postii. Danne lea evttohuvvon sirdit rápman dan oasi mii juolluduvvo 02-suorggi vuolde dain Olgoriikadepartemeantta doarjagiin Sámediggái kapihttala 560 Sámi ulbmilat postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin, mii lea Giella- ja ođasmahttindepartemeantta bušehtas. Dát dahká 0,39 milj. ruvnnu jagi 2018 kapihttala 118 poasttas 70 Davviguovllut, ovttasbargu Ruoššain ja atomasihkkarvuohta – Árktis 2030. Ruđat galget geavahuvvot nannen dihtii álgoálbmogiid oassálastima Árktalaš ráđđái ja searvamii riikkaidgaskasaš ovttasbargui davviguovlluin main lea erenoamáš váikkuhus álgoálbmogiid beroštumiide.

Sámeráđđi ja Olgoriikadepartemeanta vuolláičálle ođđa soahpamuša áigodahkii 2017-2019 ahte golut Sámeráđi searvama várás Árktalaš ráđđái gokčojuvvojit. Jagi 2017 máksojuvvui 1,4 milj. ruvnnu šiehtadusa vuodul ja jagi 2018 fas 0,5 milj. ruvnnu.

Čuovvulan dihtii etihkalaš njuolggadusaid ovddideapmái gulli ovdaprošeavtta mii galggai leat ekonomalaš doaimmaid várás álgoálbmotguovlluin ja masa Árran – Julevsáme guovdásj oáččui jagi 2013 7,3 milj. ruvnnu doarjjan áigodahkii 2013-2016 «Indigenous People and Resource Extraction: Evaluating Ethical Guidelines» nammasaš prošektii. Šiehtadus guhkiduvvui jahkái 2017, ja šiehtadussii gulli mañimus ruhtadoarjja máksojuvvui jagi 2017.

Sámi dutkamiid guovddáš Romssa universitehtas – Norgga árktalaš universitehtas oáččui áigodahkii 2013-2016 doarjjan 8,7 milj. ruvnnu prošektii «Brennpunkt nord. Nettverk,

urfolksinstitusjoner og kunnskapsproduksjon» (Guovdilis ášši davvin. Fierpmádat, álgoálbmotásahusat ja máhttobuvttadeapmi). Prošeakta gullá máŋggafágalaš álgoálbmotprográmmii Master of Indigenous Peoples. Dan lassin lea áigumuš dutkat riikkaidgaskasaš álgoálbmotlihkadusa áiggi ja báikki dáfus. Sullii 1 milj. ruvnnu máksojuvvui jahkái 2016, ja jahkái 2017 fas lea jurdda máksit 1,5 milj. ruvnnu. Šiehtadus lea guhkiduvvon jahkái 2019.

Máhttodepartemeanta (MD)

(1000 ruvnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namahus	Rehket- doallu 2017	Saldere- juvvon bušeahtta 2018	Evttohus 2019
222	01/45	Stáhtalaš vuoddo- ja joatkkaskuvllat ja gáiddusoahpahusbálvalusat	112 454	108 076	110 526
223	50	Sámediggi, Doarjja Sámediggái	42 551	46 599	0 ¹
225	62	Doarjja Snoasa ja Málatvuomi gielddalaš sámeskuvllaide	24 321	0	0 ²
225	63	Doarjja sámi vuoddooahpahussii, <i>sirdin vejolaš</i>	55 869	67 349	71 038
225	74	Doarjja sámi vuoddooahpahussii, Prošeaktadoarjja	0	1 000	1 000 ³
227	63	Doarjja gielddaide ja fylkkagielddaide		24 953	25 652 ⁴
231	50	Mánáidgárddit, Doarjja sámi mánáidgárdefálaldagaide	21 565	22 012	0 ¹
260	50	Universitehtat ja allaskuvllat	83 900	90 700	93 300
281	01	Oktasaš doaibmabijut universitehtaid ja allaskuvllaid várás. Doaibmagolut	862	0	0
281	50	Oktasaš doaibmabijut universitehtaid ja allaskuvllaid várás, Norgga dutkanráddi	4 100	0	0
281	78	Doarjja Universitehta- ja allaskuvlaráddái	500	500	500
2410	73	Stáhta loatnakássa oahpu váldima várás, Loatnageahpádusat, <i>meroštallanjuolludus</i>	290	350	300
Submi			346 412	361 539	302 316

¹ Jagi 2019 rájes lea evttohuvvon sirdit ruđaid rápman kapihttala 560 Sámi ulbmil, postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin, Giella- ja odasmahttindepartemeanta bušeahtas.

² Doarjja Snoasa ja Málatvuomi sámeskuvllaide lea jagi 2018 rájes sirdojuvvon kapihttala 227 Doarjja erenoamáš skuvllaide, postii 63 Doarjja gielddaide ja fylkkagielddaide.

³ Submi gullá poastta juolludusa oassái mii lea merkejuvvon sámi organisašuvnnaide mat barget givssideami vuostá, geahča Innst. 12 S (2017-2018).

⁴ Submi gullá poastta juolludusa oassái mii lea evttohuvvon juolluduvvot Snoasa ja Málatvuomi sámeskuvllaide. Poastta olles juolludeami hárrái geahča Máhttodepartemeantta Prop. 1 S (2018-2019).

Lassin juolluduvvojit ruđat sámi ulbmiliidda čuovvovaš kapihttaliin ja poasttain:

Kap.	Poasta	Namahus
254	70	Doarjja oahppolihtuide
260 ¹	50	Universitehtat ja allaskuvllat
285	52	Norgga dutkanráddi, Dutkanulbmil

¹ Gullá juolludusaide eará universitehtaide ja allaskuvllaide go Sámi allaskuvlii, mii oázžu ruđaid sámi doaibmabijuide iežas jahkásaš rápmas.

Kap. 222 Stáhtalaš vuoddo- ja joatkkaskuvllat ja gáiddusoahpahusbálvalusat, poasta 01 Doaibmagolut ja poasta 45 Stuorat rusttetháhkamat ja ortnegisdoallan, *sirdin vejolaš* Ulbmil doarjagiin lea sealluhit ja ain ovddidit sámi identitehta, giela ja kultuvrra.

Juolludeapmi geavahuvvo jođihit Sámi joatkkaskuvlla Kárášjogas, Sámi joatkkaskuvlla ja boazodoalloskuvlla Guovdageainnus ja Lullisámi diehtopárkka (Gaska-Norgga sámeskuvlla) Árborddis. Lullisámi diehtopárka ja joatkkaskuvllat čuvvot Máhttoloktema – Sámegiela. Juolludus gokčá maid báلكkáid riekteaktošiehtadusa vuodul heaittihuvvon stáhtalaš skuvllaid bargiide ja vuordinbáلكkáid Finnmárkku heaittihuvvon stáhtainternáhtaid bargiide.

Oktiibuot evttohuvvo juolludit 108,4 milj. ruvnnu kapihttalis 222 jahkái 2019.

Statsbygg lea Kulturdepartemeantta ja Máhttodepartemeantta gohččuma mielde guorahallan dan molssaeavttu ahte Beaivváš Sámi Našunálateahter ja Sámi joatkkaskuvla ja boazodoalloskuvla Guovdageainnus ožžot oktasaš lanjaid. Ráđdehus mearridii geassemánus 2018 atnit vuodđunis seamma lanjaid čovdosa iežas viidásat barggus gávnadettiinis odđa lanjaid teahterii ja skuvlii. Kulturdepartemeanta ja Máhttodepartemeanta áigot álggahit oktasaš vitti ovdaproševtta čielggadanmuttu.

Kap. 223 Sámediggi, poasta 50 Doarjja Sámediggái

Doarjja lea ruhtadan Sámedikki oahpahusulbmiliid, mat maiddá siskkildit dábálaš ja heivehuvvon oahpponeavvuid ráhkadeami sámegielaide, sámi oahppoplánabarggu ja dasto vel rávvema ja bagadeami sámi oahpahusa birra.

Jagi 2017 doarjja lei 42,6 milj. ruvnnu. Sámedikki váldoulbmil vuodđooahpahussii lea ahte sámi álbmogis lea rivttes dieđut, gelbbolašvuohta ja máhttu seailuhit ja ovddidit sámi servodaga. Dán ulbmila juksan dihtii lea Sámediggi earret eará bargan sámi ohppiin galgá leat vuoigatvuodain sámegeiela oahpahussii ja skuvlla sisdoaluin ja árvovuoduin. Sámediggi addá maid dieđuid ja rávvema daidda ohppiide, váhnemiidda ja skuvlaeaigggádiidda geain leat gažaldagat vuodđooahpahusa birra. Oktavuoda váldimat mat lassánit, leat eanaš sámegeiela oahpahusa birra.

Álo váilot sámegeiela oahpaheaddjit ja oahpponeavvut davvisámegillii, lullisámegillii ja julevsámegillii. Erenoamáš váttis lea leamaš ovddidit oahpponeavvuid julevsámegillii. Dan sivva lea girječálliid, korrektuvrra lohkkiiid ja jorgaleddjiid stuorra váilevašvuohta. Sámediggi juohká dieđuid sámegeiela oahpponeavvuid birra Sámedikki oahpponeavvoguovddáža bokte ja oahpponeavvoportálas Ovttas.no.

Jahkái 2018 lei juolludus dán poasttas 46,6 milj. ruvnnu. Sámediggi ja ráđdehus leat soahpan jagi 2019-bušehta rájes ásaht dakkár ortnega mas juolludeamit stáhtabušehtas Sámediggái álgojurdagat vuodul čohkkejuvvojit ovttá oktasáš bušehtapostii. Máhttodepartemeanta evttoha danne sirdit rápman 47,9 milj. ruvnnu kapihtala 223 poasttas 50 kapihtala 560 Sámi ulbmilat postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin mii lea Giella- ja ođasmahttindepartemeantta bušehtas.

Kap. 225 Doaibmabijut vuodđooahpahas, poasta 62 Doarjja Snoasa ja Málavuomi gielddalaš sámeskuvllaide

Doarjja sirdojuvvui kapihtala 227 postii 63 2018-bušehtas.

Jahkái 2017 lei juolludus 24,3 milj. ruvnnu. Snoasa sámeskuvllas ledje 22 oahppi čakčat 2017 ja 17 oahppi jagi ovdal. Dan lassin ožžo vihtta oahppi Snoasa nuoraidskuvllas oahpahusa sámeskuvllas. Čieža oahppi ožžo gáiddusoahpahusa nu go jagi ovdal ge. Málavuomi sámeskuvllas ledje 24 oahppi 2017 čavčča, ja 17 oahppi fas jagi ovdal. Dasa lassin ožžo čieža oahppi gáiddusoahpahusa, seamma olus go jagi ovdal.

Kap. 225 Doaibmabijut vuodđooahpahas, poasta 63 Doarjja sámegeillii vuodđooahpahas *sirdin vejolaš*

Doarjja galgá ruhtademiin doarjut ruđalaččat gielddaid, fylkkagielddaid ja priváhta skuvllaid mat fáallet sámegeiela oahpahusa oahpahaslága § 6-2 ja § 6-3 vuodul, ja dat galget maid geavahuvvot oahpaheddjiid sámegeilmáhtu buorideapmái.

Dán poasttas leat golbma doarjjaortnega: Okta vuodđoskuvlla sámegeiela oahpaheapmái, okta sámegeiela oahpaheapmái joatkkaoahpahas ja okta ortnet masa gullet sámi lohkanlobit daid oahpaheddjiid joatkkaohppui geat leat miehtá vuodđooahpahusa.

Jagi 2017 lei doarjja 55,9 milj. ruvnnu. Jagi 2018 salderejuvvon bušehtas lea doarjja 67,3 milj. ruvnnu. Evttohuvo 71 milj. ruvdnosaš juolludus poasttas jahkái 2019. Meroštallojuvvon lea 1,8 milj. ruvnnu sturrosaš duohta lasáhus jagi 2018 salderejuvvon bušehta ektui.

Kap. 225 Doaibmabijut vuodđooahpahas, poasta 74 Prošeaktadoarjja

Ortnegiin ulbmil lea movttiidahttit organisašuvnnaid álggahit prošeavttaid mat iešguđet láhkai sáhttet váikkuhit ahte vuodđooahpahusa suorgeulbmilat ollašuvvet.

Juolludusas lea 1 milj. ruvnnu merkejuvvon sámi organisašuvnnaide mat barget givssideami vuostá, geahča merkestumi dieđáhusas Innst. 12 S (2017–2018).

Kap. 227 Doarjja sierra skuvllaide, poasta 63 Doarjja gielddaide ja fylkkagielddaide

Doarjja ruhtadit Snoasa ja Málátvuomi gielddalaš sámeskuvllaid

Doarjjaortnegiin ulbmil lea váikkuhit sámi identitehta, giela ja kultuvrra bisuheapmái ja ovddideapmái.

Doarjja ruhtada gielddalaš sámeskuvllaid Snoasas, mii fállá oahpahusa lullisámegillii, ja Málátvuomis, mii fállá ja oahpahusa davvisámegillii, ja daidda gulli internáhtaid doaimma. Skuvllaide sáhttet oahppit miehtá riikka beassat, ja oahpahuš čuovvu Máhttoloktema – Sámegiela.

Juolludusa jagi 2017 hárrái, geahča válddahallama kapihttala 225 poastta 62 vuolde. Jahkái 2018 lea juolludus 25 milj. ruvnnu. Jahkái 2019 evttoha Máhttodepartemeanta 25,7 milj. ruvnnu sturrosaš juolludusa.

Kap. 231 Mánáidgárddit, poasta 50 Doarjja sámi mánáidgárdefálaldagaide

Sámediggi lea jagi 2018 lohppii hálldašan doarjaga sámi mánáidgárddiide, mánáidgárddiide sámi ossodagaiguin ja mánáidgárddiide sámegiela oahpahušfálaldagain. Doarjaga lea maid vejolaš geavahit ovddidanbargui ja -prošeavttaide mánáidgárddiin. Sámedikkis ja Máhttodepartemeanttas leat leamaš bissovaš ovttasbargočoahkkimat hálldahušlaš dásis ja ráđđadallamat dárbbu mielde ja lagat šiehtadusa mielde.

Jagi 2017 oáččui Sámediggi 21,6 milj. ruvnnu doarjjan sámi mánáidgárdefálaldagaide. Sámedikki visogovva čájeha ahte jagi 2017 ledje 846 máná mánáidgárddiin sámi fálaldagain, 758 máná ektui jagi 2016. Sis ledje 623 máná sámi mánáidgárddiin, 93 máná mánáidgárddiin sámi ossodagain ja 130 máná mánáidgárddiin sámegiela oahpahušfálaldagain. 846 mánás lei 788 mánás davvisámi duogaš ja 708 mánás fas jagi 2016, 24 mánás lei julevsámi duogaš jagi 2017 19 máná ektui jagi 2016, ja 34 mánás lei lullisámi duogaš 31 máná ektui jagi 2016.

Jagi 2017 ledje logahallojuvvon 23 sámi mánáidgárddi ja gávccu mánáidgárddi sámi ossodagain, nu go jagi 2016 ge. Logahallojuvvon ledje 32 mánáidgárddi main lei sámegiela oahpahušfálaldat jagi 2017, 26 ektui jagi 2016. Mañimusat namahuvvon mánáidgárddit leat gávccu fylkkas: Finnmárkkus, Romssas, Nordlánddas, Trøndelágas, Rogalánddas, Opplánddas, Oslos ja Akershusas.

Jahkái 2018 lei juolludeapmi dán poasttas 22,0 milj. ruvnnu. Sámediggi ja ráđdehus leat soahpan ahte 2019-bušehta rájes áhahuvvo ođđa bušehttaortnet mas juolludeamit stáhtabušehtas Sámediggái álgojurdaga vuodul čohkkejuvvojit ovttá oktasaš bušehttapostii. Danne evttoha Máhttodepartemeanta sirdit rápman 22,7 milj. ruvnnu kapihttala 231, poasttas 50 kapihttala 560 Sámi ulbmilat postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin, mii lea Giella- ja ođasmahttindepartemeantta bušehtas.

Kap 254 Doarjja rávesolbmuid oahpahušsii, poasta 70 Doarjja oahppolihtuide

Doarjja lea veahkin addimin dohkkehuvvon oahppolihtuide vejolašvuoda fállat rávesolbmuid heivehahti ja heivehuvvon oahpahusa. Doarjaga osiid ožžot sámi oahppolihtut. Juolludusa unnit oassi galgá geavahuvvot goluid buhtadeapmái rávesolbmuid vuodđoskuvladaši sámegiela oahpahušsai maid dohkkehuvvon oahppolihtut ja neahttaskuvllat čađahit. Dáid doarjagiid sturrodat meroštallojuvvo ovddit jagi doaimma vuodul.

Evttohuuvvo ahte buohkanas juolludeapmi kapihttala 254 poasttas 70 jahkái 2019 šaddá 214,5 milj. ruvnnu.

Kap. 260 Universitehtat ja allaskuvllat, poasta 50 Stáhtalaš universitehtat ja allaskuvllat
Universitehtaide ja allaskuvllaide mat ožžot juolludusa Máhttodepartemeanttas kapihttalas 260, gustojit čuovvovaš ulbmilat:

- alla kvalitehta oahpus ja dutkamis
- dutkan ja oahppu buorredilálašvuoda, árvoháhkama ja nuppástuhttima várás
- buorre olámuddu ohppui, beaktilis, mánggabealat ja nana alit oahpposuorgái ja dutkanvuogádahkii.

Jahkái 2017 juolluduvvui 83,9 milj. ruvnnu kapihttala 260 poasttas 50 Sámi allaskuvlii. Skuvllas ledje oktiibuot 270 logahallojuvvon studeantta jagi 2017, mii lei 82 eanet go jagi ovdal. Allaskuvla fállá earret eará dakkár fágaid go journalistihka, oahpaheaddjooahpuid, sámegeiela, boazodoalu ja álgoálbmotoahpu. Buot fágaid vuodus lea sámi kultuvra ja árbediehtu ja -máhttu.

Jahkái 2018 juolludii Stuorradiggi 90,7 milj. ruvnnu kapihttala 260 poasttas 50 Sámi allaskuvlii. Sámi lohanguovddáš šattai ođđajagemánu 1. beaivvi 2018 rájes Našunála guovddážin. Dán nuppástusa geažil lassánii rápmajuolludus Sámi allaskuvlii 2,4 milj. ruvnnuin. Dasto juolluduvvui 2 milj. ruvnnu sámi oahpponeavvoportálii Ovttas, maid Našunála guovddáš jodiha. Ruđat juolluduvvojedje ovdal kapihttala 226 poasttas 21. Evttohuvo 93,3 milj. ruvdnoš juolludus sámi allaskuvlii jahkái 2019.

Kap. 281 Oktasaš doaibmajut universitehtaid ja allaskuvllaid várás, poasta 01 Doaibmagolut

Poasta siskkilda ruđaid iešguđštlágan doaibmajuiide ja prošeavttaide mat galget váikkuhit kvalitehta ovddideapmái, oktiieivehallamii ja eará oktasaš doaibmajuiide vuoruhuvvon surggiin juksan dihtii njealji ulbmila mat gullet alit oahpu ja dutkama poltiikkasuorgái. Jahkái 2017 juolluduvvui 862 000 ruvnnu doaibmaguoibmevuoda ovddideapmái ja jodiheapmái vuodđaskuvlaoahpu várás Sámi allaskuvllas.

Kap. 281 Oktasaš doaibmajut universitehtaid ja allaskuvllaid várás, poasta 50 Doarjja Norgga dutkanráđđái

Dutkanráđdi juolludii jagi 2017 4,12 milj. ruvnnu strategalaš allaskuvlaprošektii (Rapid change – challenges or opportunities for sustainable reindeer husbandry (Rievdan)) Sámi allaskuvlii.

Kap. 281 Oktasaš doaibmajut universitehtaid ja allaskuvllaid várás, poasta 78 Doarjja Universitehta- ja allaskuvlaráđđái

Ovddasvástádus sámi alit oahpu ja dutkama fágastrategalaš orgánas lea bissovaš bargamuš mii biddjojuvvui Universitehta ja allaskuvlaráđđái jagi 2016. Evttohuvvon lea doalahit 0,5 milj. ruvdnoš juolludusa dán ulbmilii.

Kap. 285 Norgga dutkanráđdi, poasta 52 Guhkesáigásaš vuoddodutkan

Norgga dutkanrádis lea oasseovddasvástádus ruhtadit sámi dutkama. Dat ruđat mat juolluduvvojit sámi dutkamii kapihttala 285 poasttas 52, geavahuvvojit eanaš *Sámi dutkama prográmmii*. Prográmma bušeahtta lea 13,93 milj. ruvnnu stuoru jagi 2018. Dain ruđain bohtá 10,6 milj. ruvnnu Máhttodepartemeanttas ja 3,33 milj. ruvnnu Gielda- ja ođasmahttindepartemeanttas.

Sámi dutkama prográmma II bisttii áigodagas jagi 2007 rájes geassemánu 2017 rádjai. Prográmma čalmmustahtii guovddáš hástalusaid mat leat sámi dutkamis, ja dasa gullet maid dutkiid háhkan ja sámegeiela nanusmahttin dieđagiellan. Prográmma deattuha maid kultuvrralaš ja gielalaš rievddademiid sámi servodagas, riikkaidgaskasaš ovttasbarggu ja

duhkama gaskkusteami. Prográmma almmuhusat beroštahhte bures olbmuid ohcat, bušehta sturrodaga ektui, ja buorit prošeavttat leat álggahuvvon mat čáhke prográmma viidodahkii.

Jagi 2017 čilgegohte prográmma doaibmin, ja seammás dat sirdásii ođđa prográmmamuddui – *Sámi dutkama prográmma III*. Ođđa prográmmaplána mearriduvvui geassemánus 2017 mii galgá doaibmat boahttevaš 10-jagi áigodaga. Čakčat 2017 nammaduvvui maiddái ođđa prográmmastivra. *Sámi dutkama prográmma III* lea, nugo ovddit prográmma ge, fágalaččat viiddis vuodđodutkanprográmma sámi čuolbmačilgehusaid várás humanioras ja servodatdiehtagis. Dan lassin prográmma lea maid rabas luonddudiedlaš dutkamii dálkkádat- ja birassuorggis mii njuolggá čatnasa humaniorai ja servodatdiehtagii. Prográmma váldoulbmil lea veahkkin fuolahit Norgga erenoamáš ovddasvástádusa ovddidit ođđa, dutkanvuđot dieđuid ja máhtuid nu ahte sámi álbmotjoavkkus lea vejolašvuohta sihkkarastit ja ovddidit iežas giela, kultuvrra ja servodateallima.

Sámi dutkama prográmmas III lei vuosttas almmuhus gidđat 2018 mas lei ohcanáigemearri cuoŋománu 25. beaivvi. Almmuhuvvui 22 milj. ruvnnu maid lei vejolaš ohcat dutkanprošeavttaide ja lágidandoarjjan. Beroštupmi lei buorre – Dutkanráđđi oáččui 27 ohcamuša ja ohcansubmi lei oktiibuot sullii 121 milj. ruvnnu. Ohcanmearrádusaid dahká prográmmastivra golggotmánus 2018, fágaáššedovdiid árvoštallamiid vuodul.

Jagi 2017 attii *Sámi dutkamiid prográmma* doarjaga čieža prošeaktii almmuhusa oktavuodas mas lei ohcanáigemearri skábmamánus 2016. 6,83 milj. ruvnnu dakkár prošeaktii mii iská mo servodatlaš konteavttat ja diskurssat leat váikkuhan sámi dutkamii ja mo dat fas váikkuha sámiide, 7 milj. ruvnnu addojuvvui prošeaktii mii guorahallá mo dualitehta leahkimis álgoálbmot ja riikkaássi speadjalastojuvvo oahpahusas, 3,2 milj. ruvnnu addojuvvui iskat ovttalárganvuodaid ja erohusat iešsorbmemas ja nájadeami meannudeami oktavuodas sámi nuoraid ja Ruonáeatnama inuihttanuoraid gaskkas, ja 6,19 milj. ruvnnu oáččui dutkanprošeakta mii galgá buktit ovdan dieđuid das mo olggobeallásaš ja siskkobeallásaš posišuvnnat leat Norgga ja Ruota ođđaáigásaš servodathukseamis. Juolluduvvui maiddái 3,48 milj. ruvnnu postdoavttirstipendii gávnnahit vejolašvuodaid ja hástalusaid boazodoalu árbemáhtu geavahit birasstivrema oktavuodas. Dasto juolluduvvui guovtti ohcamii goabbái ge 250 000 ruvnnu lágidandoarjja. Nubbi loahppakonferánsii fotografijja birra sámi kultuvrras, ja nubbi fas konferánsii mii galgá váikkuhit sámi kulturvuđot matematihkkaoahpahusa viidasat ovddideapmái.

Sámi dutkama prográmma pláne doallat ohcciidkonferánsa jagi 2019 buoridan dihtii ohcamiid mat bohtet prográmmii. Dasto lea várrejuvvon sullii 22 milj. ruvnnu prográmmas ođđa sámi almmuhussii mas lea ohcanáigemearri cuoŋománus 2019.

Dan lassin lea Dutkanráđđi jagi 2017, *FriHumSam-ortnaga* ruđaid oktavuodas, addán 0,72 milj. ruvnnu prošeaktii mii iská davvisámi mánáid giellaoahpahusa, 0,09 milj. ruvnnu almmolaš ph.d. dutkamii mas iskojuvvo sámi kulturárbbi máhcaheapmi, ja vel 0,48 milj. ruvnnu *SAMKUL*-prošeaktii mii guorahallá mo sámi historjjá dieđalaš dieđuide ja dutkamii váikkuhit sosiála ja kultuvrralaš guorahallamat náli ja duogáža birra.

Kap. 2410 Stáhta loatnakássa oahpu váldima várás, poasta 73 Loatnageahpádusat, meroštallanjuolludus

Loatnageahpádusat dán poasttas leat iešguđetlágan loatnageahpádusortnegat Loatnakássas. Daidda studeanttaide, geain lea vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahppu, geavtlaš-pedagogalaš oahppu dahje ovdaskuvlaoahpaheaddjioahppu ja sámegeiella, sidjiide geahpida Stáhta loatnakássa oahpahusa várás loana gitta 50 000 ruvnnu rádjai. Jagi 2017 ledje čiežas geat ožžo geahpádussan oktiibuot 290 000 ruvnnu. Jahkái 2018 evttohuvvo juolludit sámi ulbmiliidda poasttas 300 000 ruvnnu.

Kulturdepartemeanta (KUD)

(1000 ruvnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namahas	Rehket- doallu 2017	Saldere- juvvon bušeahhta 2018	Evttohus 2019
320	55	Norgga kulturráđđi, Norgga kulturfoanda			2 000
321	75	Dáiddárekonomiija, Čájáhusbuhtadus	615	688	¹
325	53	Dábálaš kulturulbmilat, Sámediggi	81 900	83 700	0 ²
334	78	Filbma- ja mediaulbmilat, Mánnggalágan bissovaš doaibmabijut, Riikkaidgaskasaš Sámi Filbmainstituhtta (ISFI)	4 540	5 140	5 765
335	75	Mediadoarjja/Doarjja sámi aviissaide	27 500	28 100	28 770
		Submi	114 555	117 628	36 535

¹ Buhtadusa sturrodat mearriduvvo manngágo jagi 2019 stáhta bálkásihtadusa rápma lea dihtosis.

² Jagi 2019 rájes lea evttohuuvvon sirdit ruđaid rápman kapihttali 560 Sámi ulbmilat postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin mii lea Gielda- ja ođasmahttindepartemeantta bušehtas.

Dasa lassin juolluduvvojit ruđat sámi ulbmiliidda čuovvovaš bušehttakapihttaliid bokte:

Kap.	Poasta	Namahas
325	72	Dábálaš kulturulbmilat, Kulturovttasbargu davviguovlluin
329	01	Arkiivaulbmilat, Doaibmagolut
340	70	Norgga girku, Rápmadoarjja Norgga girkui

Dasto hálddašit Kulturdepartemeantta doarjaga/juolludusa mánnga vuostáiváldi bargamušaid ja doaimmaid sámi dáidaga ja kultuvra várás. Dan dahket ovdamearkka dihtii Nátióanalabibliotehka, riikkalaš museafierpmádahekii gulli museat, ja Norgga kulturráđđi. Jahkái 2019 sáhtta namuhit ahte Norgga kulturfoanda, kapihttala 320, poasttas 55, nannejuvvo 2 milj. ruvnuin ásahan dihtii ođđa ortnega jorgalahttin dihtii sámi girjjálašvuoda dárogillii ja lasihan dihtii sámi girjjálašvuoda gaskkusteami.

Kap. 320 Norgga kulturráđđi, poasta 55 Norgga kulturfoanda

Ásahan dihtii ođđa ortnega sámi girjjálašvuoda jorgalahttima várás dárogillii ja lasihan dihtii sámi girjjálašvuoda gaskkusteami evttohuuvvo ahte juolludus lasihuvvo 2 milj. ruvnuin. Juolludemiin ulbmil lea váikkuhit dasa ahte sámedigillii čállojuvvo girjjálašvuodta boahdá oidnosii ja šaddá gielalaččat áddehahttin olles álbmogii. Dákkár doaibmabijuid lea dárbu áddet Sámedikki girjjelašvuodadoarjuma oktavuodas, ja bargamuša ulbmil lea gávnnaht mo lea buoremus gaskkustit sámedielalaš girjjálašvuoda dárogillii. Doaibmabiju oktavuodas lea guovdil sihke addit muhtunlágan jorgalahttin doarjaga ja eambo čalmmustahttit sámi girječálliid girjjálašvuodafestiválain ja eará lágidemiin riikka miehtá.

Kap. 321 Dáiddárekonomiija, poasta 75 Čájáhusbuhtadus

Buhtadus gusto sámi visuála dáidaga čájehepmái maid almmolaš dahje almmolaččat dorjojuvvo ásahusat eaiggádušset, ja maid Sámi dáiddáriid ja girječálliid Buhtadusfoanda hálddaša Samiske Kunstneres og Forfatteres Vederlagsfond, Ortneaga mearrida miessemánu 28. beavvi 1993 mannosáš láhka nr. 52 govva dáidaga ja dáiddaduoji jna. čájeheami birra. Buhtadusa sturrodat mearriduvvo manngágo jagi 2019 stáhta bálkásihtadusa rápma lea dihtosis.

Kap. 325 Dábálaš kulturulbmilat, poasta 53 Sámediggi

Juolludemiin ulbmil lea láchit diliid ealli ja girjás sámi dáidda- ja kultureallimii mas galgá leat buorre kvalitehta ja mii lea buohkaid olámuttos.

Ráđdehus ja Sámediggi leat soahpan ahte 2019-bušehta rájes ásahuvvo ođđa bušehttaortnet mas juolludeamet stáhtabušehtas Sámediggái álgojurda vuodul čohkkejuvvojit ovttá bušehtta postii Gielda- ja ođasmahttindepartemeantta bušehttii. Kulturdepartemeanta evttoha danne ahte poasta 53 heaittihuvvo jagi 2019 rájes, ja ahte 85,7 milj. ruvnnu sirdojuvvo rápman Gielda- ja ođasmahttindepartemeantta kapihttala 560 Sámi ulbmilat, postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin.

Kap. 334 Filbma- ja mediaulbmilat, poasta 78 Mánnggalágan bissovaš doaimmabijut
Riikkaidgaskasaš Sámi Filbmainstituhtas (ISFI) lea nátionála árvodási. Doarjja ISFI:i juolluvuo sierra eavttuid vuodul, ii ge seamma eavttuid vuodul go doarjagiid juohkin regionála filbmadoaimmahusaide. Evttohuvvo 0,6 milj. ruvdnosaš lasáhus ISFI:i jahkái 2019. Lasáhusa lea vejolaš geavahit Riikkaidgaskasaš ISFI sámi audiovisuála buvttademiide. Ulbmil lea sihkkarastit ISFI:i buoret doaimmandili nu ahte lea vejolaš joatkit ja nannet sámi audiovisuála buvttademiid dahkama ja daid gaskkusteami.

Kap. 335 Mediadoarjja, poasta 75 Doarjja sámi aviissaide

Dán poastta bokte addojuvvo doarjja buvttadit sámi aviissaid ja doarjja buvttadit aviissaid julevsámegillii ja lullisámegillii. Dán ortnega stivre láhkaásahus maid Kulturdepartemeanta lea mearridan, ja juolludemiid juohká Mediabearráigeahčču.

Kap. 325 Dábálaš kulturulbmilat, poasta 72 Kulturovttasbargu davviguovlluin

Norgga-Ruošša kulturovttasbarggus álggahuvvojit golmma jagi guhkkosaš ovttasbargoprográmmat ovddidan dihtii Norgga ja Ruošša gaskasaš kulturovttasbarggu. Departemeanta addá golmma jagi guhkkosaš prošeaktadoarjaga ovddidanbargguid várás mat gullet kultursuorggi sierranas osiide, maiddá sámi kultuvrii ja álgoálbmotkultuvrii.

Kap. 329 Arkiivulbmilat, poasta 01 Doaimmagolot

Sámi arkiivva doaimma gokčēt dat jahkásaš juolludeami mat bohtet Arkiivadoaimmahakkii stáhtabušehta kapihttala 329 poasttas 01.

Kap. 340 Norgga girku, poasta 70 Rápmadoarjja Norgga girkui

Dat juolludeapmi mii addojuvvo Norgga girkui, geavahuvvo ruhtadit Sámi girkoráđi mii oktiiheiveha girku bargguid sámi álbmotjoavkkuid gaskkas ja buorida olbmuid máhtu sámi girkoeallima hárrái. Doarjagiid gullet maid golut girkobargiide geat bálvalit sámi álbmoga dego sámegielat báhpas ja sámegielalaš girkodulkkat davvisámegiela guovllus, ja dat geavahuvvo oskkuoahpahussii gulli fáldagaide sámegielmoga mánáid ja nuoraid várás. Ruđat adnojit maid biibbalteavsttaid jorgaleapmái sámegillii ja sámi-girkolaš oahpahusfáldahkkii mii lea Romssa universitehtas. Rápmajuolludusa hálddaša Girkoráđđi mii mearrida daid loahpalaš juohkima iešguđet ulbmiliidda, ja maiddá sámi ulbmiliidda.

Spealloruđat sámi valástallamii

Go speallojagi 2017 Norsk Tipping AS dietnasa juhke 2018 valástallanulbmiliidda, de várrejuvvui 1,5 milj. ruvnu sámi valástallamii. Doarjja sirdojuvvo Sámediggái mas lea ovddasvástádus viidáseappot juohkit daid ruđaid doarjaga ulbmila vuodul. Ulbmil lea bisuhit ja ovddidit viidáseappot sierralágan sámi valástallandoaimmaid sámi kultuvrra oassin. Dasto galget ruđat dasa váikkuhit ahte álbmogis lassána valástallan ja rumašlaš lihkeapmi. Doarjja galgá ovddimustá geavahuvvot mánáid (6-12 jagi) ja nuoraid (13-19 jagi) doaimmaide. Doarjja ii galgga geavahuvvot dakkár dábálaš valástallandoaimmaid doarjjan maid valástallanorganisašuvnnat lágídit. Spealloruđat valástallandoaimmaide jahkái 2019 juhkkujuovvojit gonagaslaš resolušuvna vuodul giđđat 2019.

Justiisadepartemeanta (JD)

			(1000 ruvnuid mielde)		
Kap.	Poasta	Namahus	Rehket- doallu	Saldere- juvvon bušeahhta	Evttohus 2019
			2017	2018	2019
440	01	Politiijadirektoráhta – politiija- ja leansmánneetáhta, Doaibmagolut	400	400	400
		Submi	400	400	400

Kap. 440 Politiijadirektoráhta – politiija- ja leansmánneetáhta, poasta 01 Doaibmagolut

Kapihtala 440 poasttas 01 leat mánggaid jagiid juolluduvvon ruđat atnimii dain politiijabiirriin main leat sámegeiela hálddašanguvlui gulli gielddat. Ulbmil lea movttiidahttit bargiid háhkat alceseaset eambo dieđuid sámegeiela ja sáme kultuvrra birra dain biirriin main sápmelaččat orrot. Dat politiijabiirret main leat gielddat guovttegielalaš hálddašemiin, sáhttet oheat ruhtadoarjagiid gokčat goluid mat politiijaetáhtas leat leamaš guovttegielalaš hálddašemi geažil. Politiijadirektoráhta lea jagi 2017 rájes fápmudan ortnega hálddašemi Finnmarkku politiijabiirii, mii dalle lea ge ožžon riikkalaš ovddasvástádusa hálddašit ortnega gustojeaddji instruvssa mielde. Sámelága giellanjuolggadusat gustojit Trøndelága, Nordlándda, Romssa ja Finnmarkku politiijabiirriide, main buohkain leat gielddat mat gullet sámelága mearrádusaid gustojeaddji guvlui.

Ásahuvvon lea maid resursajoavku mas leat mielde politiijavirggálaččat geain lea sámi duogáš ja/dahje geat máhttet sámegeiela. Dat joavku galgá bagadallat direktoráhta ja politiijabiirriid dakkár áššiin mat gusket sámegeilli ja sámi kultuvrii politiijaetáhtas. Dasto lea bargu álggahuvvon mii galgá nannet sámegeiela dakkár áššiid meannudeamis main sámi mánát leat gillán veahkaválddálášvuoda dahje rohčošemi. Stáhta mánáidvissui Romssas lea dan oktavuodas biddjojuvvon ovddasvástádus, ja das sii leat nanosmahttán bargoveaga go leat virgádan sámegeielaš psykologa.

Muđuid leat láchán diliid nu ahte sámegeiela lea vejolaš atnit politiija elektrovnnalaš áššemeannudanreaidduin. Bargu eará doaibmabijuiguin nannen dihtii sámegeiela politiijas lea ain ovddiduvvomin, ja das čujuhuvvo ráđđehusa sámegeielaid doaibmapláni.

Jagi 2017 rehketdoallu lea 400 000 ruvnnu. Jahkái 2018 lea biddjojuvvon 400 000 ruvnnu. Jurdda lea juolludit seamma supmi jahkái 2019.

Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta (DFD)

			(1000 ruvnuid mielde)		
Kap.	Poasta	Namahus	Rehket- doallu 2017	Saldere- juvvon bušeahtta 2018	Evttohus 2019
762	50	Sámi dearvvašvuoha, Doarjja Sámediggái	5 500	5 600	0 ¹
762	70	Vuoddodearvvašvuodabálvalus, Doarjja, <i>sáhtta adnojuvvot poastta 21 vuolde</i> ²	6 200	6 200	6 200
Submi			11 700	11 800	6 200

¹ Jagi 2019 rájes evttohuvo rápman sirdit ruđaid kapihtala 560 Sámi ulbmilat postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin, mii lea Giella- ja ođasmahttindepartemeanta bušeahtas.

² Supmit mat leat tabeallas čujuhit dušše juolludemiide sámi ulbmiliidda. Bušeahttaoasttaid sturrodaga dárkilat čilgejumi hárrái mii čujuhit Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta proposišuvdnii Prop. 1 S (2016-2017).

Kap. 762 Vuoddodearvvašvuodabálvalus, poasta 50 Sámi dearvvašvuoha

Doarjagiin ulbmil lea váikkuhit dasa ahte sámi álbmot oažžu seamma buriid dearvvašvuoda- ja fuollabálvalusaid go álbmot muđui.

Sámediggi ja ráđđehus leat soahpan ahte 2019-bušeahta rájes ásahuvvo ođđa bušeahttaortnet mas juolludeamit stáhtabušeahtas Sámediggái álgojurdagaga vuodul čohkkejuvvojit ovttá oktasaš bušeahttaoasttii. Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta evttoha danne rápman sirdit 5,592 milj. ruvnnu kapihtala 762 Vuoddodearvvašvuodabálvalus poasttas 50 Sámi dearvvašvuoha kapihtala 560 Sámi ulbmilat postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin, mii lea Giella- ja ođasmahttindepartemeanta bušeahtas.

Kap. 762 Vuoddodearvvašvuodabálvalus poasta, 70 Doarjja

Doarjjaortnegiin ulbmil lea váikkuhit dasa ahte sámi álbmot oažžu seamma buriid dearvvašvuoda- ja fuollabálvalusaid go álbmot muđuid ja ahte bálvalusaid vuodus leat dieđut ja máhttu. Dearvvašvuodadirektoráhta hálddaša doarjaga. Dárbu lea oažžut ođasmahttojuvvon dieđuid sámi álbmoga dearvvašvuoda birra ja das mo sii geavahit dearvvašvuoda- ja fuollabálvalusaid. Juolludus gokčá doarjaga Sámi dearvvašvuodadutkama guovddáži. Guovddáža váldodoaibma lea čadahit dutkamiid čalmmustettiinis sámi álbmoga dearvvašvuoda ja eallinvuogi. Guovddáš čadahii stuorát álbmotiskama jagiid 2003–2004 gielddain main sámit ássat, ja dat gohčoduvvui SAMINOR 1. Iskan SAMINOR 2 čadahuvvui golmma davimus fylkkas áigodaga 2012–2014.

SAMINOR-iskan lea čájehan ahte sámi álbmogis leat dearvvašvuodahástalusat, muhto guokte ovddit iskamiin leat nu unnán geográfalaš guovllut mielde ahte bohtosiid ii sáhte oppalažžadit.

Danne lea dárbu čadahit stuorát SAMINOR-iskama mas sihke davvisámi, julevsámi ja lullisámi guovllut leat mielde. Plánejuvvo stuorát iskan, SAMINOR 3 áigodahkii 2021-22. Jahkái 2018 juolluduvvui sullii 6,2 milj. ruvnnu. Evttohuvo doalahit 6,2 milj. ruvdnosaš juolludusa jahkái 2019.

Mánáid- ja dásseárvodepartemeanta (MDD)

			(1000 ruvnnuid mielde)		
Kap.	poasta	Namahus	Rehket- doallu	Saldere- juvvon bušeahhta	Evttohus
			2017	2018	2019
854	50	Doaibmabijut mánáid- ja nuoraid-suodjalusas, Dutkan ja ovddideapmi	1 000	1 000	0 ¹
		Submi	1 000	1 000	0 ¹

¹ Jagi 2019 rájes lea evttohuvvon rápman sirdit ruđaid kapihttala 560 Sámi ulbmilat postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin, mii lea Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta bušeahτας.

Kap. 854 Doaibmabijut mánáid- ja nuoraid-suodjalusas, poasta 50 Dutkan ja ovddideapmi

Ulbmil juolludemiin lea joatkit ja nanosmahttit Sámedikki doaimma mánáid-suodjalussuorggis.

Sámediggi ja ráđđehus leat soahpan ahte 2019-bušeaha rájes ásahuvvo ođđa bušeahaortnet mas juolludeamit stáhtabušeahačas Sámediggái álgojurdaga vuodul čohkkejuvvojit ovttá oktasaš bušeahatpostii. Mánáid- ja dásseárvodepartemeanta evttoha danne rápman sirdit 1 milj. ruvnnu kapihttala 854 poasttas 50 kapihttala 560 Sámi ulbmilat postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin, mii lea Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta bušeahτας.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta (EBD)

		(1000 ruvnuid mielde)		
Kap	Namahus	Rehket- doallu 2017	Saldere- juvvon bušeahhta 2018	Evttohus 2019
1142	Eanadoalldirektoráhta	10 288	7 543	12 607 ¹
1151	Boazodoallošiehtadusa čadaheapmái	114 500	118 600	123 100
	Submi	124 788	126 143	135 707

¹ Submi tabeallas kapihttalas 1142 Eanadoalldirektoráhta siskkilda juolludemiid poasttain 45, 70, 71, 72 ja 80, geahča poastaválddahallama vulobealde. Juolludus Eanadoalldirektoráhta Áltá ossodahkii ii leat mielde supmis.

Kap. 1142 Eanadoalldirektoráhta

		(1000 ruvnuid mielde)		
Poasta	Doaibmabidju	Rehket- doallu 2017	Saldere- juvvon bušeahhta 2018	Evttohus 2019
01	Doaibmagolut	236 764	221 915	222 266
45	Stuorát rusttetháhkamat ja ortnegisdoallu, <i>sirdin vejolaš</i>	5 140	1 312	6 312
50	Eanageavahankárttat	7 594	7 643	7 715
60	Doarjja šibitdoavttirgoluide	142 660	146 373	150 471
70	Doarjja duottarstobuide	695	819	819
71	Nuppástuhttindoaimbajut Sis-Finnmárkkus, <i>sirdin vejolaš</i>	3 935	4 460	4 524
72	Bákkolotnumiid ja boazoguhtunvuoigavuoda láigoheami buhtadusat, <i>meroštallanjuolludus</i>	467	452	452
73	Doarjja buhtadusaide jna. almmolaš gohččuma geažil šaddo- ja šibitbuvttadusas, <i>meroštallanjuolludus</i>	67 573	55 610	55 610
74	Buhtadus elliideagáidida guohtungildosa geažil	177	1 000	1 000
75	Doarjja dálkkádatrávvenii eanadoalldáluin	5 446		
80	Radioaktivitehtadoaimbajut, <i>sirdin vejolaš</i>	51	500	500
	Submi kap. 1142	470 502	440 084	449 669

Kapihtal 1142 ášahuvvui dan oktavuodas go Stáhta eanadoallohálddahus (SLF) ja Stáhta boazodoallohálddahus (SRF) ovtastuvvojedje suoidnemánu 1. beaivvi 2014 direktoráhtan man namman šattai Eanadoalldirektoráhta. Ođđajagemánu 1. beaivvi 2014 šadde vihtta davimus fylkkamánni regionála boazodoalloiseváldin.

Poasta 01 Doaibmagolut

Juolludeapmi galgá gokčat Eanadoalldirektoráhta doaimma. Eanadoalldirektoráhta lea earret eará doaimmaheaddji hálddahusorgána guovddáš boazodoallopolitihkalaš váikkuhangaskaomiid várás, ja dat lea Eanadoallo- ja biebmodepartemeantta doarjja- ja čielggadanorgána. Direktoráhtas lea guovddáš doaibma boazodoallopolitihka čadaheamis, ja direktoráhtas galgá maid buorre muddui leat rávvejeaddji rolla. Diliid láchčin ja áŋgiris bargu juksan dihtii boazodoallopolitihka mihttomeriid lea maid dehálaš ulbmil. Eanadoalldirektoráhta hálldaša earret eará boazodoallogá ja boazodoallošiehtadussii gulli váikkuhangaskaomiid, ja dat lea maid Boazodoallostivra, RUF-stivra ja Bohccobierggu márkanlávdegotti čállingoddi.

EBD bidjá ovdan evttohusa addit dan poasttas 223,3 milj. ruvdnosaš juolludusa jahkái 2019.

Daid poasttaid čilgejummi mat gusket erenoamáš boazodoalloulbmiliidda

Poasta 45 Stuorát rusttetháhkamat ja ortnegisdoallu

Juolludeapmi galgá gokčat goluid dan olis go Norggas lea ovddasvástádus rádjeáidniin mat leat Ruota, Suoma ja Ruošša rájái. Dasto galgá poasta gokčat daid goluid Plassje-guovlluin maid boazoguhtunšiehtadusaid čadaheapmi dagaha. Ja poasta galgá maid gokčat goluid mat

soitet šaddat jus bohtet gáibádusat Suoma eiseválddiin go Norgga bohccot rasttidit rájá Supmii.

EBD evttoha 6,3 milj. ruvdnosaš juolludeami jahkái 2019.

Poasta 70 Doarjja duottarstobuide

Juolludeapmi galgá dagahit dili oadjebassan várís earret eará boazodolliide. Eanandoallo- ja biebmodepartemeanttas lea dál šiehtadus golmmain duottarstobuin maid stáhta eaiggáduššá, ja dasto vel lea vuolláičállojuvvon šiehtadus njeljiin bođu olbmui geat guhtege atnet ovddasvástádusa meahcestobus. Geatnegasvuohta lea doallat duottarstobuid rabas birra jagi.

EBD evttoha 819 000 ruvnnu juolludeapmin poasttas jahkái 2019.

Poasta 71 Nuppástuhttindoaimmat Sis-Finmárkkus

Ulbmil dáinna juolludeamiin lea ruhtadit iešgudetgelágan heivehallamiid ja doaibmabijuid vai sáhtá leat nana bistevaš boazodoallu Finmárkkus.

EBD evttoha 4,5 milj. ruvnnu juolludeapmin jahkái 2019.

Poasta 72 Bákkolotnumiid ja boazoguohtunvuoigatvuođa láigoheami buhtadusat

Trollheimenis meroštallanjuolludus

Ulbmil poasttain lea gokčat buhtadusaid maid bákkolotnun ja boazoguohtunvuoigatvuođa láigoheapmi dagaha Trollheimenis, geahča Frostadikki lágamánnerievtti čakčamánu 2. beavvi 1999 mannosáš bajimus árvvoštallanmearrádusa ja vuolláičállojuvvon boazoguohtunšiehtadusaid eanaeaiggádiiguin Trollheimenis.

EBD evttoha 452 000 ruvnnu juolludeapmin jahkái 2019.

Poasta 80 Radioaktivitehtadoaibmabijut

Rádđehus dagai mearrádusa suoidnemánu 31. beavvi 1986 Tjernobyl-lihkohisvuođa radioaktiivvalaš nuoskkideami geažil ja dat lea prinsihpalaš vuođđun dasa ahte stáhtas lea ovddasvástádus gokčat goluid mat šaddet boađusin radioaktiivvalaš nuoskkideamiin. Njuolggadusat radioaktiivvuođa doaibmabijuid hárrái mearriduvvojit seamma vuogi mielde go boazodoallošiehtadussii guoski láchkaásahusat ge.

EBD ovddida evttohussan juolludit poasttas 0,5 milj. ruvnnu jahkái 2019.

Kap. 1152 Boazodoallošiehtadus

Guovvamánu 27. beavvi šihte Norgga Boazosápmelaččaid Riikkasearvi (NBR) ja Stáhta ođđa boazodoallošiehtadusa áigodahkii 01.07.2018 – 30.06.2019. Šiehtadusa bokte bohtet ealáhusa doaimmaide buohkanassii 123,1 milj. ruvnnu sturrosaš ekonomalaš doarjagat. Dain lea 4,5 milj. ruvdnosaš lassáneapmi 2017/2018 Boazodoallošiehtadusa ektui.

Boazodoallošiehtadusa 2018/2019 váldoulbmil lea ovddidit boazodoallošiehtadusa jierpmálaš márkandiđolaš ealáhussan mii lea ceavzinnávccalaš guhkit áiggi vuollái. Rádđehusa politihkkavuodu mielde vuoruhuvvojit dat doaibmabijut mat ovddidit ekologalaš ceavzinnávcca. Ealáhusas leat buvttadusboađut njiedjan mearkkašahti láchkai guohtunkriissa geažil jagi 2017 ja dan geažil go čadahuvvui boazologu heivehanproseassa. Danne bisuhuvvojit dan doarjjavuogádaga váldolinnját mas njuolgo doarjagat čatnasit dan árvui mii buvttaduvvo, ja buvttadusdiđolaš doarjagat vuoruhuvvojit. Dakkár vuoruheapmi váikkuha dássitvuhtii ja vuorddehahtivuhtii ortnega hárrái mii lea boazodoallošiehtadusas. Doarjaga bisuheapmi doarju maid daid boazodolliid geat leat čuovvulan dihto geahpidanmearrádusaid. Siidaosit mat eai leat čuovvulan dihto geahpidanmearrádusaid, eai leat vuoigaduvvon doarjagii.

Boazodoallošiehtadus 2018/2019 lea ráđđehusa ja NBR`viđat soahpamuš. Ovttamielalášvuohta šiehtadallamiin lea dehálaš doarjun dihtii ásahuvvon šiehtadallamiid ja Eanadoallo- ja biebmodepartemeantta ja NBR`gaskasaš válđošiehtadusa. Go Stuorradiggi lea meannudan mañimus viđa boazodoallošiehtadusa, de lea olles ealáhuslávdegoddi dorjon ráđđehusa boazodoallopolitihka. Iežas evttohusaidisguin lea lávdegoddi čájehan ahte lea leamaš stuorra politihkalaš ovttamielalášvuohta dan váikkuhangaskaomiid nuppástusa hárrái mañimus jagiid mas deattuhuvvon lea ealáhusovddideapmi ja daid boazoeaiggádiid várás diliid lámčhin geain boazodoallu lea válđoealáhus.

EBD ovddida árvalussan juolludit doarjaga kapihttalis 1151 jahkái 2019 nugo Stuorradiggi lea gieđahallan jagi 2018/2019 boazodoallošiehtadusa, geahča čállošis Innst. 255 S (2014-2015). Dárkilat dieđuid boazodoallopolitihka guđege poastta ja strategiija birra don gávnnat čállošis Prop. 92 S (2017-2018) *Endringer i statsbudsjettet 2018 under Landbruks- og matdepartementet (Reindrifsvtelen 2018/2019 m.m.)*.

Dálkkádat- ja birasdepartemeanta (DBD)

(1000 ruvnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namahus	Rehket- doallu 2017	Saldere- juvvon bušeahhta 2018	Evttohus 2019
1429	21	Riikkaantikvára, Erenoamáš doaibmagolut, Máhttolokten, automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi visttiid registreren, ja vel KULA, Eanadagat main lea riikkalaš árvu	4 325	2 500	0 ¹
1429	50	Riikkaantikvára, Doarjja sámi kulturमितobargui	3 541	3 516	0 ²
1429	71	Riikkaantikvára, Doarjja ráfáidahttojuvvon kulturmuittuide main leat priváhta eaiggádat, sirdin vejolaš ³	2 200	6 000	6 000 ⁴
		Submi	10 066	12 016	6 000

¹ Proseakta heaittihuvvui formálalaččat jagi 2017, Lassejuolludus addojuvvui jagi 2018.

² Jagi 2019 rájes lea evttohuvvon rápman sirdit ruđaid kapihtala 560 Sámi ulbmilat postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin, mii lea Gielda- ja ođasmahttindepartemeantta bušeahtas.

³ Supmit mat leat tabeallas čujuhit dušše juolludusaide sámi ulbmiliidda. Bušeahthapoasttaid olles sturrodaga dárkilat čilgejumi hárrái čujuhuvvo Dálkkádat- ja birasdepartemeantta proposišuvdnii Prop. 1 S (2018-2019).

⁴ Poasttas lea merkejuvvon 6 milj. ruvnno *rádjai* nannen dihtii barggu čuovvuleami automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi kulturmuittuid sealluhemiin.

Kap. 1429 Riikkaantikvára, poasta 21 Erenoamáš doaibmagolut

Automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi visttiid sealluhanprográmma vuollásaš Visteregistrerenproseakta álggahuvvui jagi 2012 ja loahpahuvvui formálalaččat jagi 2017. Jagi 2018 juolluduvvui 2,5 milj. ruvnno lasseruhtan mañjebargui. Registreren álggahuvvui dannego Riikkarevišuvdna jagi 2009 cuiggodii ahte dakkár visttiid visogovva váilu. Automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi visttiid sealluhanprográmma jotkojuvvon.

Kap. 1429 Riikkaantikvára, poasta 50 Doarjja sámi kulturमितobargui

Doarjja galgá gokčat Sámedikki barggu ortnegisdoallat ja oainnusin dahkat sámi kulturmuittuid ja kulturbirasiid.

Sámediggi ja ráđdehus leat soahpan ahte 2019-bušeahtha rájes ásahuvvo ođđa bušeahthaortnet mas juolludeamit stáhtabušeahtas Sámediggái álgojurdaga vuodul čohkkejuvvojit ovttá oktasaš bušeahthapostii. Dálkkádat- ja birasdepartemeanta evttoha danne rápman sirdit 3,6 milj. ruvdnošaš supmi kapihtala 1429 poasttas 50 Doarjja sámi kulturमितobargui kapihtala 560 Sámi ulbmilat postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin, mii lea Gielda- ja ođasmahttindepartemeantta bušeahtas.

Kap. 1429 Riikkaantikvára, poasta 71 Doarjja ráfáidahttojuvvon kulturmuittuide main leat priváhta eaiggádat, *sirdin vejolaš*

Riikkaantikvára bušeahtas lea jahkái 2019 jotkojuvvon ruhtamerkejupmi 6 milj. ruvnno rádjai nannen dihtii dan barggu čuovvuleami mii dahkkojuvvon automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi visttiiguin Automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi visttiid sealluhanprográmma oassin. Bargu galgá čadahuvvot sohppojuvvon prinsihpaid mielde Automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi visttiid hálddašanplána mielde, maid Sámedikki dievasčoahkkin lea mearridan. Riikkaantikvára máksá doarjjaruđaid poasttas 71 Sámedikki ávžžuhusa mielde. Riikkaantikvára áigu addit dárkilat láidestannjuolggadusaid doarjaga geavaheapmái.

Johtalusdepartemeanta (JOD)

Kap. 1352 Ruovdemádedirektoráhta, poasta 71 Siskkáldasstruktuvrabálvalusaid oastin – jodiheapmi ja ortnegisoallan

Iskkadeamit čájehit ahte bissovaš áidit dain guovlluin main ruovdemáde rasttida guohtunguovlluid dahje dain gaskkain main bohccot dávjá vuddjojít, orrot leamen buoremus doaibmabidju go áigumuš lea geahpidit bohccuid vuojáhallamiid. Lihkostuvvama eaktu lea ahte áidit leat doarvái guhkit, riehta hábmejuvvon ja biddjojuvvon rivttes sadjái, ja vel ahte lassin rahkaduvvojít doarvái rasttidansálldit dahje ruovdemáde vuloš luottat. Seammás lea dehálaš ahte áidtiin lea buorre kvalitehta ja ahte dat leat doarvái alladat, vai dat girdet ollu muohttagiid ja biekkaid dálvet.

Dakkár áidumat mat galget eastadit bohccuid vuddjomis ja geahpidit vuojáhallamiid logu, vuoruhuvvojít dakkár ruovdemádegaskkain main vuddjonvárra lea stuoris ja main áiddiid lea vejolaš cegget lunddolaš rasttidansajiid gaskii.

Bane NOR SF lea jagi 2018 álggahan boazoáiddiid huksemiid Nordlándda ruovdemádes eastadan dihtii daid ollu vuddjomiid dán ruovdemádes. Oktiibuot galget áidit huksejuvvot máde goappát beali lagabui 28 km Nordlándda ruovdemádes 2018-2019 mielde.

Jagi 2017 geavahuvvui sullii 3,2 milj. ruvnnu gárvvistit áiddi Lønsdal st. ja Kjemåga elv (7,2 km) gaskka. Dát bargu lea leamaš jođus jagi 2016 rájes. Jagi 2018 lea meroštallojuvvon geavahit sullii 14 milj. ruvnnu vuovddi ja spáittu njáskamii ja vuosttas gaskka áidumii, namalassii Skog ja Kvalfors bru gaskka (7,2 km). Jahkái 2019 lea evttohuvvon juolludusas jurdda geavahit meroštallama mielde lagabui 30 milj. ruvnnu bidjat odđa áiddiid Kvalfors ja Bjoråsen tunnel (18 km) gaskii ja guhkidit dálá áiddiid Sefrielv ja Sefrivatn tunnel (2,4 km) gaskka. Jagi 2019 lea maid áigumuš hukset šálldi/máde vuloš luotta Skog ja Kvalfors bru gaskii.

Olggosaddán:
Giella- ja ođasmahttindepartemeanta

Almmolaš ásausat sáhttet dingot
lassigáhppálagaid dáppe:
Departemeanttaid sihkkarvuoda- ja bálvalusorganisašuvdna
www.publikasjoner.dep.no
E-poasta: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Prentehusnummir: H-2430 BS

